

Christmas Special

Seasons's Greetings to Fitchburg Area

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, jouluk. 19 - Wed. Dec. 19

FINNISH AMERICAN WEEKLY

86 vuosikerta Vol. LXXXVI No. 50 45 cents

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 14-17

- Kalevi Olkio on a homecoming trip
- 'Pöllön silmä' looks at Sampo
- Suomi College taking closer look at eight
- 'A Christmas reverie' by F. E. Sillanpää

Sisäsivuilla:

- Floridan kuulumisia sivu 12
- Maailman tapahtumia sivu 13
- Fitchburg ja ympäristö sivut 20 & 21
- Suomesta ja suomalaisista sivut 22 & 23

Huomio!

Ei Raivaajaa ensi viikolla
Lehtemme ei ilmesty ensi viikolla, jotta Raivaaja Publishing Companyn työläiset voivat viettää juhlapyhiä perheensä parissa.

Seuraava lehti ilmestyy ja postitetaan keskiviikkona, tam-mik. 2. p:nä. Hyviä pyhiä!

Notice!

No Raivaaja next week
There will be no paper published next week so that the Raivaaja Publishing Company employees can spend time with their families during the Holiday Season.

The next issue of Raivaaja will be published and mailed on Wednesday, January 2. Happy Holidays!

Olkipukista markkinamieheksi

Supisuomalainen, aidon vakaa ja varmaan luotettava joulupukki on aina parempi kuin markkinahenkisen makeileva ja yliampuvan korea Santa Claus.

Suomalaisen joulupukin historia on lampaanvillan, tuohentuoksun, olkien kahistelun, maahisatujen, keskiaikaisten pyhimystarinoiden ja suomen-ruotsalaisten säätyläisperheidä Ruotsista omaksumien tapojen yhteensulautuma.

Joulupukin varhaishahmo oli tapaninpäivän joululeikkien lampaantaljaan verhottu, nelinkontin liikkuva kömpelö otus, jolla oli oljista tehty pukinpää ja siinä sojottivat sarvet. Merkillinen olio oli kato-lisen kirkon saatossa kulkeutunut jo keskiajalla Suomeen. Se liittyi Pyhän Nikolauksen, köyhien ja lasten auttajan, juhlakulkueeseen.

Joulukuun kuudentena päivänä, Pyhän Nikolauksen päivänä, myöhemmin jouluaatto-na järjestettiin kansan huviksi näytös. Siinä Nikolauksen vanavedessä kulki kirjava joukko enkeleitä, paholaisia, itse Pyhä Pietarikin ja lisäksi erilaisia elikoita, mm. pukki.

Tapaninpäivää vietettiin riehakkaasti. Kuljettiin talosta taloon, juotiin olutta, hoilattiin, laulettiin ja pelehdittiin.

Kylän nuoret miehet koikkelehtivat nurin käännetty lam-masturkki harteilla kaikenlais-ta naurun aihetta keksien. He pelmuttivat tyttöjen helmuk-

sia, vaativat viinaryyppyjä, mörisivät, kaatoivat pöydät ja rahat ja viskoivat saavista vedet permannolle.

Muuan toinenkin hahmo, maahiseksi, menninkäiseksi tai myös koti- ja riihitontuksi kutsuttu, kuului suomalaiseen jouluun. Tälle kodinhaltijalle oli tapana viedä puurolautanen jouluhyviksi, jotta haltija entistä visummin vartioisi taloa.

Vähitellen joulupukki ja kotitonttu sulautuivat yhteen. Pukki nousi kahdelle jalalle, karisti sarvet päästään, mutta säilytti tuohinaamarin. Pukille pantiin ryhmysauva kouraan ja tuohikontti selkään.

Jotkut uuden hahmon piirteistä olivat lainaa Pyhäältä Nikolaukselta ja protestanttisessa Saksassa tunnetulta Weihnachtsmannilta, joulumieheltä. Etenkin kiiltokuva ja kortiteollisuus suosi tätä joulumiestä, jolla saattoi olla taivaansininen hupputakki punaisine ja vihreine mistelinok-sasomistuksineen, ylenpaltti-sesti lahjoja säkissään, pieni enkelinkuvin kruusattu joulukuusi kainalossa ja romanttista vitilunta harteillaan.

Karamellinmakea joulumiehen kuva levisi satoinatuhansina painoksina ympäri Eurooppaa. Saksa näet hallitsi leluteollisuuden ohella myös kiiltokuva- ja postikorttimonopolia.

Ruotsalaiset olivat 30-vuotisen sodan ajoista saakka tottuneet kartuttamaan kulttuuriaan ja tavaravalikoimaansa eurooppalaisella lainatavaralla. He omaksuivat nopeasti saksalaiset joulusymbolit, jou-

lukuksen ja lahjoja jakavan joulumiehen, vaikka ruotsalaisilla itsellään oli jo joulutonttu. Se oli suomalaista riihitonttua vauraampi ja näyttävämpi satuelento.

Myöhemmin ruotsalaiset päättivät sittenkin pitää joulutonttunsa, jota he viime vuosina ovat yrittäneet kovasti tarjota maailmanlaajuisesti käsitteeksi, samoin kuin he ovat yrittäneet omia joulumaita itselleen.

Suomen säätyläisperheissä, pappiloissa ja korkeiden virkamiesten kodeissa ruvet-

tiin matkimaan sakalais-ruotsalaisia joulunviettotapoja 1800-luvun puolivälissä. Johan siihen aikaan matkustettiin Helsingin-Turun-Tukholman-Hampurin-Lyypekin -linjalla, ja myös kirjeitse saatiin kuulla uutuuksista. Ulkomaisia sanoma- ja aikakauslehtiä luettiin, ja kun postikorttivillitys ehti Suomeen, saatiin oikein omin silmin nähdä, kuinka suuressa maailmassa vietettiin joulua.

Pohjanmaa oli Ruotsista tulleiden muuttiaaltojen ensimmäinen etappi. Rannikkokau-

punkien porvariskodeissakin nostettiin kohta ikkunalaudalle tai pöydälle pieniä, kynttilöin ja hopea- ja kultapaperikoristuksin somistettuja kuusia. Niitä saattoi olla useampiakin. Talonpoikaistalokodeissa joulukuusi ripustettiin latvasta orteen. Kuusi koristettiin vaatimattomasti olkiristein ja talikynttilöin.

Samaan aikaan joulukuusen kanssa tuli muotiin tapa antaa lahjoja. Säätyläiskodeissa Pyhän Nikolauksen ja joulumiehen sekä ruotsalaisen joulutontun muunnelmat ilmestyivät valaistuihin saleihin ja jakoivat lahjat suuren riemun ja ruotsinkielisten ilohuutojen säestyksellä.

Suomalainen palvelusväki, piijat ja rengit, viettivät omaa jouluaan kyökin puolella tai väentuvassa ja saattoivat nähdä vilahduksen herrasväen leikeistä. Vähitellen myös maaseutuväki hyväksyi lahjojen jaon omaan hartaaseen ja värittömään joulukulttuuriinsa.

Talonpoikaistalokodeille ei kelpannutkaan mikään sini- tai punakaapuinen saksankoreilija eikä edes ruotsalaisten joulutonttu. Piti olla omanoloinen, suomalaiseen kansanluonteeseen sovelias hahmo. Sellainen, joka sisään astuessaan lehahti kotoisasti tallille, heinille, raikkaalle ulkoilmalle ja ehkä hieman paloviinallekin.

Tuohinaamaria käytettiin melko yleisesti, koska joulupukki oli mystinen satuhahmo eikä hänellä ollut tunnistettavaa persoonaa. Joulupukinaamaria ruvettiin käyttämään 1900-luvun alkukymmenillä. Se oli porsaanpunaiseksi maalattu naamio, jossa oli silmän ja suun aukot ja pumpulista tehty parta. Mutta vaikka joulupukki oli saanut teolliset kasvot, hänen vaatetuksensa pysyi samana: nurin käännetty sarkapomppu, pieksut, villahuivi vyönä ja tuohikontti selässä.

Tällaisena hahmona myös jatkuu sivulla 12

Erkki Tantun joulupukista on tullut klassikko.

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaja, P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE: (508) 343-3822
FAX: (508) 345-1007

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1990: Yhteensä \$11,351.12

Walter M. Poti, W. Brookfield, MA \$10.00
Rauha Laitinen, Ashburnham, MA \$5.00
Finnish-American Society of
West Central Michigan study group \$13.00
Martha Kari, Fitchburg, MA \$10.00

Olavi Vainio, Ashburnham, MA, lahjoitti Raivaajalle kolme kaunista jouluseppelettä

Martha Kari, Fitchburg, MA, lahjoitti myös joukon suomalaisia aikakauslehtiä.

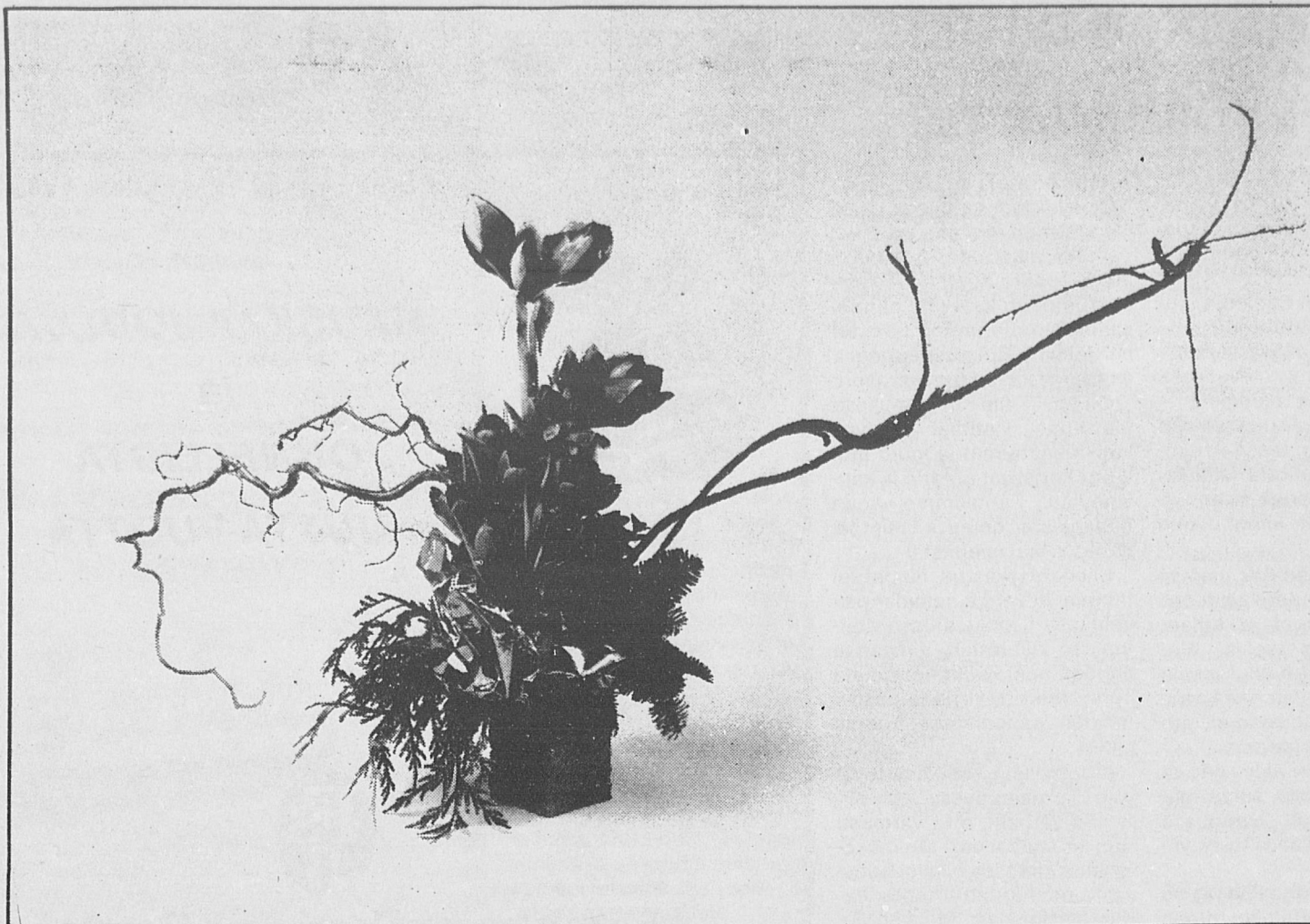
Kiitos lahjoittajille!

Nimipäivät

Joulukuun 26 p., Tapani, Teppo, Tahvo
Joulukuun 27 p., Hannes, Hannu
Joulukuun 28 p., Piia
Joulukuun 29 p., Rauha
Joulukuun 30 p., Taavi, Daavid, Taavetti
Joulukuun 31 p., Sylvester, Silvo

Tammikuun 1 p., Uuden-vuodenpäivä
Tammikuun 2 p., Aapeli
Tammikuun 3 p., Elmo, Elmer
Tammikuun 4 p., Ruut
Tammikuun 5 p., Lea, Leea
Tammikuun 6 p., Harri
Tammikuun 7 p., Aukusti, August, Aku
Tammikuun 8 p., Hilppa

*Merry
Christmas*
and a
Happy New Year

to Our Readers and Advertisers

This Christmas Special of Raivaaja comes to you with our thanks and best wishes for the holiday season.

We urge all our readers to use this special edition of Raivaaja as a buying guide for all their needs and purchases during the Christmas season and the coming year.

We wish all of you, readers and advertisers, a holiday season filled with peace, joy, friendship and goodwill towards all.

Raivaaja Publishing Company

**Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!**

Lathe Masters Mfg. Co., Inc.

1361 Rindge Rd. Fitchburg, MA 01420

Veikko ja Elsie Puputti

Terästä leikataan, plastic-muovia valetaan

*Joulutervehdyksiä
Fitchburgista ja ympäristöstä*

**Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta**

UCF..The Farmers' Co-op

Visit Your UCF Farm & Garden Center at:

78 River St.
Fitchburg, MA 01420
508-343-4892

Mill St.
So. Lancaster, MA 01561
508-365-2194

Rte. 119
Littleton, MA 01460
508-486-3573

1155 Stafford St
Rochdale, MA 01542
508-753-7587

73 Commerce Ave.
Danielson, CT 06239
203-774-9684

Ylivieskan tyttö pakinoi

On ensimmäinen adventti-sunnuntai iltahetki. Olen ollut yksin, kuten melkein aina, miettinyt tätä elämän kulkua, sen koukeroita, kiperiäkin - sellaisia.

On ollut ja on edelleen monenkaltaista ajateltavaa. Hyvän ystäväni vakava sairauskohtaus, hänen tulevat päivänsä kotona ja toipuminen.

Eihän sitä tosin tiedä, kuka ja kuinka kauan tässä itsekin touhuu, mutta ainakin niin kauan, kunnes tulee pysähdys, otetaan kiinni oikein todenteolla.

Olemme tämän Eila ystäväni kanssa puuhanneet yhdessä seuroja, menneet ja tulleet monilla seuramatkoilla. Hänen miehensä on ollut meillä ahkerana kyytimiehenä, me kun emme kumpikaan aja autoa. Toivon nyt parasta.

Eilen oli Eilan äidin hautajaiset Merijärvellä, sinne hän ei voinut mennä. Hengessä vain mukana. Kaikki tulee yhtäaikaan.

Ylivieskan sairaalassa on pian kolme vuotta ollut toinen minun ystäväni, jota yritän käydä tervehtimässä usein. On kaikesta ystäviä vaikka kuinka paljon sairaalassa ja muualla, mutta joskus ovat toiset päälimmäisenä. Minulla on ikävä. Itkettikin tuossa äskettäin.

Pikkujoulujakin alkavat pitämään. Nyt perjantai-iltana

oli sotaveteraanien joulujuhla seurakuntatalolla. Siellä oli hiippakuntamme piispa Olavi Rimpiläinen mukana.

Täällä alkoi näet perjantaina piispantarkastus. Piispa seurueineen kävi eri kohteissa. Lauantaiaamuna hän, tai he, olivat Rukoushuoneella meidän ystäväpiirin vieraana.

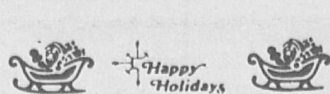
Oli hyvin lämmin ja mukava tilaisuus. Kynttilät paloivat, kukka-asetelmat ja muut mukavat koristivat alttaria ja kahvipöytää. Tarjoilimme vähän harvinaista, omaa keksintöä, sepäs olikin mieleistä!

Piispantarkastus huipentui tänään adventin jumalanpalvelukseen, jonka alussa vihittiin tai asetettiin virkaansa meidän uusi kirkkoherramme Juha-Heikki Myllylä ja ensimmäinen kappalainen Tuomo Kälviä.

Oli juhallista, Kirkko oli täysi kuin "Turusen pyssy". Menin jo niin varhain, että varmasti sain istumapaikan. On mukava istua kirkossa hiljaisuudessa. Kuoro harjoitteli lehterillä. Kynttilät loistivat. Muuten vielä hiljaista.

Pian alkoi tulla paahtaa väkeä oven täydeltä. Tilaisuus kesti kauan. Oli ehtoolliskirkko ja paljon ehtoollisvieraita, sekin vei aikansa.

Seurakuntatalolla jatkui juhla ja ruokailu. En mennyt sinne. Menin sairaalaan ystäväni jatkuu seuraavalla sivulla

**HAUSKAA JOULUA
ja
ONNELLISTA
UUTTA VUOTTA**

Your Community Bank

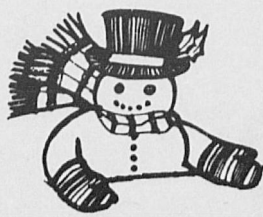
Fitchburg Savings Bank, FSB

780 Main Street • Parkhill Plaza • John Fitch Plaza • Harvard Banking Center • Townsend Banking Center
Member FDIC Phone 345-1061 Member FHLBS

Merry Christmas

and

Happy New Year

**Charles Wilson
Insurance Agency, Inc.**

S. J. Markham & Son, Inc.

343-3721

365 Main St.

Fitchburg, Mass.

Rauhallista Joulua

kaikkiin koteihin

Jouluterveisiä

**Look to us
for direction.**

**Shawmut
Worcester County Bank**

Member FDIC

Joulutervehdys!

Moran Square Diner2 Myrtle Ave. - Fitchburg, Mass.
Puhelin 343-9549Tarjoilemme ainoastaan parhaita ruokia
mitä rahalla saa. - Tulkaa tapaamaan ystäviä
nauttimaan hyvistä ruoistamme.**YLIVIESKAN ...**
jatkoa edelliseltä sivultaAunen luo, olin siellä kahvilla.
Tulin kotiin. Päivä on ollut hy-
vin hämärä.Väkisin on ollut hieman
alakuloista huolimatta siitä,
että on adventti, ilon juhla.
Hoosianna on laulettu. Radio
on ollut auki, musiikkia olen
kuunnellut. Ketään ei ole
käynyt. Puhelin on soinnut pari
kolme kertaa.Minulla on kuitenkin kiitok-
seen syytä. Olen melkoisen
kovassa kunnossa ja on mie-
luisa henkireikä, kun saan
kirjoittaa ja samalla saan yh-
teyttä ystäviin.Nyt tässä on kulunut muu-
tama päivä, eikä kirjettä ole
saanut valmiiksi. Päivätkin
ovat niin pimeitä, ettei tiedä
milloin se on käynyt maissa.Tuli jo joulukuun kuudes,
Suomen itsenäisyyspäivä. Se
on Suomen kansalle tärkeä
päivä. Se on Suomen kansallispäivä. Se on myös lipu-
tuspäivä. Suomen liput ovat
liehuneet itsenäisen isän-
maan kunniaksi.Tänä päivänä on eri puolella
maata kokoonnuttu kansallis-
ta juhlapäiväämme juhlimaan.
Kirkoissa on ollut jumalanpal-
veluksia, sankarihaudoille on
tehty kunniakäyntejä.Tärkeintä ei ole se, millai-
sissa ympyröissä itsenäisyys-
päivää vietämme. Tärkeintä
on pysähtyä hetkeksi mietti-mään, mitä itsenäinen Suomi
ja isänmaa meille itsekullekin
merkitsee.Kiitokseen on syytä! Voiko
missään pienessä, sodan ko-
vissa kohtaloissa olleella pie-
nellä kansalla olla parempaa
nousukautta kuin on Suomen
kansalla? Meillä on ollut suuri
siunaus mukana. Olemme
päässeet vapaiden kansakun-
tien joukkoon. Ahkeruus, re-
hellisyys ja muut avut eivät
suinkaan ole vähäisiä.Joulu lähestyy. Ihmisillä on
kiire. Tullaan, mennään, oste-
tan ja ollaan ostamatta. Meillä
on tavaraa. On mitä ostaa
kunhan kukkaron nyörit helti-
ävät, tai eivät kätke sisälleen
enää mitään. Täällä maksaa
kaikki mahdollisesti, varsin-
kin ruoka on kallista.Kävin eilen pankissa tarkas-
tamassa, joko eläkkeeni on
tullut. Samalla ajattelin vaihtaa
postirahan avuksi 5 dol-
larin rahan, jonka viime jou-
luksi eräältä ystävältäni sain.
Tiesin, että dollarin kurssi on
mitätön, mutta en uskonut a-
sian noin naurettavasti päät-
tyvän. Kurssi 3,551000 5,00-
17,75. Toimitusmaksu 15,00.
Ja minä sain 2 mk 75 p. Aivan
nauratti ja jos totta puhun, niin
pisti ihan vihakseni. Mihin-
kään tuo summa lopulta menee?
Meillä maksaa tavallisen
joulukortti halvemmasta
päästä n. 3 mk. No, niin! -se on
sitä paljon, ettei olisi kannat-
tanut antaa seteliään ollen-
kaan, muistona olisi pitänyt ja
aina niitä tarvitsijoita on. Se
siitä!Päätin nyt, jo ennen tuota
"rahantuloa", etten lähettele
joulukortteja. Minulla on niin
valtava ystävämäärä, enkä tie-
dä kenet jättäisin paitsi ja siksi
ratkaisu: Raivaajan lukijoille
voin ainakin lehden välityk-sellä toivotella Hyvää Joulua!
Sydämessään sitä voi aja-
tella ja muistaa jokaista erik-
seen ja kaikkia yhteisesti. Toi-
von, että joskus taasen kirjoit-
telen teille terveisiä täältä
Pohjanmaalta."En etsi valtaa loistoa, en
kaipaa kultaakaan, mä pyydän
taivaan valoa ja rauhaa päälle
maan..."Jouluterveisin!
Anna-Liisa Päivärinta**Ruoka-apua
Neuvosto-
Karjalaan**Suomesta viedään Karjalaan
nälänhädän auttamiseksi tal-
ven aikana 3 miljoonaa kiloa
ruokaperunaa, 500,000 kiloa
siemenperunaa. Valio on myy-
nyt Neuvostoliittoon koko 7
miljoonan kilon voivaraston-
sa. Alustavia keskusteluja on
käyty myös 1.6 miljoonan
naudanlihakilon viemisestä
Karjalaan, mutta maksutapa
on vielä avoin.**Naisten HIV-
tartunta
kasvamassa**Suomessa on tähän men-
nessä todettu yli 360-HIV-tar-
tuntaa. Vähentymisen jälkeen
luvut ovat jälleen kääntyneet
nousuun.HIV-tartuntoja on eniten to-
dettu olevan 25-34-vuotiailla
miehillä. Tutkimusten mu-
kaan suuri osa naisten tartun-
noista on saatu luotettaviksi
ja turvallisiksi luulluista he-
teroseksuaalisista parisuh-
teista.

JOULUTERVEHDYS !

Sulin
ORCHARD =
Apples

Fitchburg, Mass.

Hyvää Joulua ja Menestyksellistä

Uutta Vuotta

Fidelity
Co-operative Bank675 Main Street, Fitchburg • 345-4331
97 Elm Street, Millbury • 865-9536 29 Main Street, Leominster • 537-6366
33 Pleasant Street, Gardner • 632-5591
Member FDIC

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Raivaajan lukijoille

**The Camera Shop
of Fitchburg, Inc.**Victory Plaza - John Fitch Highway
Fitchburg Tel. 342-8888Hauskaa Joulua ja Menestyksellistä
Uutta Vuotta

toivottaa

**FAMILY
FEDERAL
SAVINGS**

Fitchburg - Needham - Stow

Hallitus haluaa viisumikaupan kuriin Tallinnassa

Suomen konsulaatin toimipisteessä Tallinnassa on viisuminhaussa ilmenyt lieveilmiöitä, jotka hallitus haluaa karsia pois. Hakijoiden itsensä järjestämässä viisumijonossa on ollut keinottelumielessä samoja henkilöitä useaan kertaan ja jonotuspaikkoja on tietävästi myös myyty.

Suurimmaksi ongelmaksi on Tallinnassa kuitenkin koettu vierailukutsuilla tapahtuva kaupankäynti. Jotkut suomalaiset kirjoittavat kymmeniä Suomen-matkan edellytyksenä olevia vierailukutsuja joko täysin ilman kutsuttavan nimeä tai henkilöille, joita he eivät ole koskaan tavanneet. Lisäksi on löytynyt väärrennettyjä kutsuja ja jopa vä-

rennettyjä viisumeita.

Noin 400 viisumia päivässä myöntävä Leningradin pääkonsulinviraston Tallinnan toimipiste on aloittanut marraskuun alussa jonotusnumeroiden jakamisen, minkä odotetaan karsivan jonosta keinottelijoita.

Kun Moskovon suurlähetystössä ja Leningradin pääkonsulinvirastossa tehtiin sama uudistus aiemmin syksyllä, väheni jonossa olevien hakijoiden määrä kolmanneksella.

Yksityisellekin turistimatkalle tuleva henkilö saa viisuminsa yleensä samana päivänä kun hän jättää hakemuksensa, mutta se edellyttää pitkää jonotusaikaa.

Ulkoministeri Pertti Paasio on selvittänyt Tallinnan pal-

velupisteen toimintaa vastauksessaan kahteen kirjalliseen eduskuntakysymykseen. Kokoomuslaiset kansanedustajat Päivi Varpasuo ja Kaarina Dromberg kyselivät palvelutason parantamisesta ja viisumien saannin nopeuttamisesta.

Paasion mukaan ulkoministeriö pyrkii lisäämään mahdollisuuksien mukaan Tallinnan toimipisteen henkilökuntaa. Marraskuun alussa vahvuus kasvoi jo kahdella. Siellä työskentelee nyt seitsemän päätoimista ja yksi osa-aikainen henkilö.

Vuonna 1989 Tallinnassa myönnettiin 44,500 viisumia, joista puolet annettiin yksityiskutsulla matkustavalle ja puolet liike- ja virkamatkalaisille. Tänä vuonna viisumien määrä näyttää kaksinkertaistuvan.

Tallinnan palvelupiste muuttanut muutama kuukausi sitten uusiin tiloihin, joiden laajentaminen on jo nyt vireillä. Ensimmäisen vuoden keväällä käyttöön saadaan uusi atk-pohjainen viisumihakemusten käsittelyjärjestelmä, jonka on määrä nopeuttaa toimintaa.

JOULUTERVEHDYS!

Mario's

House of Suits

Formerly Tenander the Tailor

779 Main Street

Fitchburg, Mass.

Tel. 342-9245

Hauskaa Joulua 1990 ja

Onnellista Uutta Vuotta 1991

McManus Novelty & Hobby Shop

Lionel junia - Moottoreita

Uusimallisia lentokonetyyppejä - Postimerkkialbumia

633 Main St.

Fitchburg, Mass.

Tel. 342-3248

Liz and Pam's Hallmark

621 Main St.

Fitchburg, Mass.

ILOISTA JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

toivottaa

ATTORNEY

RAUNI V. HELIN

280 MAIN STREET

FITCHBURG, MASS.

343-7228

Hyvää Joulua ja

Onnellista Uutta Vuotta

kaikille suomalaisille asiakkaillemme!

Patari-Marvo Oil Co.

Oil Express

Divisions of

Mohawk Oil Co.

Oil Burner Sales - Service - Installations

24 hour Burner & 24 hour Emergency Delivery Service
Automatic Degree Delivery - Budget

164 Elm St.

Fitchburg, MA

Puh. 343-3427 342-7247

Lester Lockhart, liikkeenhoitaja

Hauskaa Joulua ja
Happy New Year

Frankie's Barber Shop

408 River St.
Fitchburg, MA

Hyvää Joulua

ja

Onnellista Uutta Vuotta

Safety Fund National Bank

Talk to a decision maker.

Worcester	Fitchburg	Gardner
791-6271	343-6406	632-1150

Leominster	Westborough	Member
537-6426	366-7575	FDIC

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta

toivottaa

Bosk Funeral Home

85 Blossom St. Fitchburg, MA

Puhelin 342-3635

Uruilla varustettu kappeli - Yksityinen pysäköintipaikka

John A. Bosk Donald G. Dufault John A. Bosk Jr.

Neuvottelukunta pohti:

Suomi-kuvaa parannetaan vain kohdetta kehittämällä

"On turha peiliä syyttämisen, jos kuva on huono."

Näin julistavat Suomi-kuvaa pohtineen neuvottelukunnan jäsenet, kun he marraskuun lopulla esittelivät pääministeri Harri Holkerille (kok) luovuttamaansa loppuraporttia.

Neuvottelukunnan mielestä nyt olisikin ryhdyttävä pikaisesti korjaamaan kohdetta, jotta Suomi ei hiljalleen putoaisi toisen tai kolmannen luokan maaksi tulevaisuuden Euroopassa.

Korjaamisen neuvottelukun-

Suomi-kuvaa pohtineen työryhmän raportti luovutettiin äskettäin pääministerille. Puhumassa kansanedustaja Jörn Donner.

ta rakentaisi kolmen pääperiaatteen varaan. Ne ovat koulutuksen voimallinen kehittä-

minen, ympäristökysymysten nostaminen keskeiseksi osaksi päätöksentekoa ja kulttuurin aseman vahvistaminen.

Loppuraportissa niitä on tarkennettu kymmenellä yksityiskohtaisilla parannusehdotuksilla. Kaikkiaan loppuraporttiin on kirjattu 115 toimenpide-ehdotusta. Valtioneuvosto asetti Kansainvälisen tiedottamisen neuvottelukunnan pari vuotta sitten.

Jos toimikunnan ehdotukset toteutuvat, ensi vuosittain suomalainen on parhaiten koulutettu eurooppalainen, hän asuu kestävän kehityksen mallimaassa sekä nauttii rohkeista ja ennakkoluulottomista taidepoliittisista ratkaisuista.

Loppuraportin lisäksi julkistettiin neuvottelukunnan kahdelta jäseneltä tilattu teos. Kansanedustaja Jörn Donnerin ja Suomi-Seuran toimitusjohtaja Martti Häikiön Suomi vuonna nolla -kirjan kerrotaan olevan kantaaottava teos samoihin teemoihin. Sen toivotaan osaltaan viritävän suomalaiset keskustele-

jatkuu sivulla 8

Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta

toivottaa

Moorcroft Funeral Service

31 Myrtle Avenue

Fitchburg, MA

Tel. 343-7137

Richard C. Moorcroft

Stephen R. Moorcroft

Hyvää Joulua ja Onnellista
Uutta Vuotta

Sawyer-Miller Funeral Homes

Fitchburg - Lunenburg - Westminster

HOWARD J. MILLER
FUNERAL DIRECTOR

SERVING ALL FAITHS

Business Office

12 Brook Street

Fitchburg, Mass.

Tel. All Branches
508-345-6778

Hyvää ja rauhallista Joulua ja onnea vuodelle
1991

Henry J. LeBlanc Insurance Agency

Eino E. Niinimäki, presidentti Glenn E. Niinimäki, varapresidentti

376 Summer St.
Fitchburg, MA 01420
Puh: 343-4853

Täydellinen vakuutuspalvelu

71 Main Street
Westminster, MA 01473
Puh. 874-5323

A MEMBER

Kaikenlaisia vakuutuksia

Persoonavakuutuksia, niihin
sisältyen henkivakuutus,
sairaala- tapaturma- ja
matkavakuutuksia

Kaikenlaisia liikevakuutuksia

Tähän kuuluen, Workmen's Compensation
farmi, koti sekä kaikenlaisia palo- ja
edestavastuuvakuutuksia

SUOMI ... jatkoa sivulta 7

lemaan ratkaisusta, jotka Suomen on tehtävä asemansa säilyttämiseksi tulevaisuuden Euroopassa.

Raportin luovutti neuvottelukunnan varapuheenjohtaja, ulkomaankauppaministeri Pertti Salolainen (kok), sillä puheenjohtaja, ulkoministeri Pertti Paasio (sd) oli New Yorkissa turvallisuusneuvoston jäsenen ulkoministerikokouksen, pääministerin mukaan "tehtävässä, joka on ulkoisen Suomi-kuvan kannalta dramaattinen".

Parhaiten koulutettuja eurooppalaisia

Neuvottelukunnan mielettä tavoitteet on asetettava riittävän korkealle. Esimerkiksi koulutusta on kehitettävä siten, että suomalaiset ovat parhaiten koulutettuja eurooppalaisia vuoteen 2010 mennessä. Tämän sanotaan edellyttävän koulutus- ja sivistyskysymysten nostamista tärkeimmäksi asiaksi, jolloin koulutukseen, tutkimukseen ja sivistykseen on saatava huomattavasti nykyistä enemmän voimavaroja. Lisäksi on valmisteltava kansallinen koulutusstrategia.

Loppuraportin yksityiskohtaisempia koulutusta koskevia ehdotuksia ovat mm. opiskelijoiden ja opettajien kansainvälinen vaihto, vieraskielisten opintojaksojen sisällyttäminen korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opetukseen sekä taideaineiden lisääminen.

Myös kansainvälisessä yhteistyössä - niin YK:ssa, Etykissä ja muissa foorumeissa - Suomen olisi ponnistettava ympäristöä mahdollisimman vähän kuluttavien ratkaisujen puolesta. Lähialueiden ympäristöyhteistyöhön olisi käytettävä 0.3 prosenttia burttokansantuotteesta.

Kulttuurin vahvistamiseen loppuraportissa on eniten yk-

sityiskohtaisia toimenpideehdotuksia. Kulttuurivientiä vauhditettaisiin perustamalla säätiöpohjainen kulttuurivennin edistämiskeskus ja musiikkivientiä hankkimalla niemekäs konserttitoimisto suomalaisten omistukseen Lontoosta tai New Yorkista.

Pääkaupunkiseudusta tehtäisiin kansainvälisesti merkittävä kulttuurikeskus; tarjon-

taa olisi mm. kaapelitehtaalla, Maailma-talossa ja Kaisanien puistossa. Siellä pitäisi olla myös uusi suurhalla konserttisali.

Apurahojen ohella loppuraportissa suositellaan tieteellisen ja taiteellisen työn nykyistä selkeämpää ja kohtuullisempaa verotusta, jos tarkoituksena on pitää lahjakkuudet työskentelemässä täällä.

Ashby, MA

Hyvää Joulua ja menestystä alkavalle vuodelle

Pirkko's Beauty Salon

Turnpike Rd., Ashby, Ma.

Koko perheen tukan leikkaaja ja kampaaja

Sovi ajasta puh. 386-7060

Pirkko Lassila omistaja

West Townsend, MA

Toivotamme

Hauskaa Joulua ja Onnea Alkavalle Vuodelle

kaikille suomalaisille asiakkaillemme!

Automyynti

Korjauksia

Autovaraosia

Tarvikkeita

Country Auto Sales & Service

118 Bayberry Hill Rd.
West Townsend, MA 01474

Delta Renkaita

Dick Koivu, omistaja

Fitchburg, MA

Lunenburg, MA

Joulurauhaa ja Onnea vuodelle 1991

Maijan Kampaamo

444 Chase Rd., Lunenburg

Puh. 582-7717

Uudenaikaisimmat leikkaukset ja kampaukset
naisille ja miehille
Sovi ajasta etukäteen

Hauskaa Joulua ja

Hyviä ajokelejä

North End Subaru Mazda

and

Lunenburg Ford

Gene ja Alice Heikkilä

West Townsend, MA

Hyvää Joulua

ja

Onnellista Uutta Vuotta

Excellence In Insurance

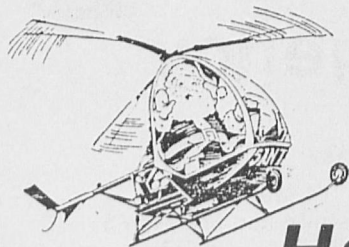

WOODCOME
INSURANCE
GROUP Since 1891

256 Main Street • Townsend, MA 01469
(508) 597-2955

Twin City Mall • Leominster, MA 01453
(508) 537-4301 • (800) 696-4301

Paul J. Woodcome Insurance Agency Inc.
Putney Insurance Agency
G.L. Whitcomb Insurance Agency

Juhla-Ajan Tervehdys ja Parhaimmat

Uuden Vuoden Toivotukset

Hanslin Travel Service, Inc.

Eino Niinimäki, presidentti

701 Main Street

Fitchburg, Mass. 01420

Tel. 343-7453

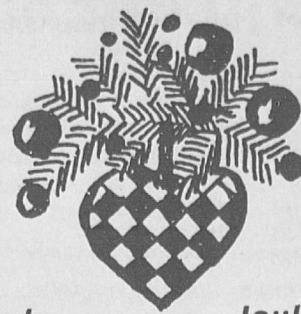
Kääntykää Hanslinin puoleen suunnitellessanne matkaa Suomeen

Rauhallista Joulua ja Iloista ja Hyvää Uutta Vuotta!

Telephone:
(508) 343-7754
(508) 537-6854

RAIMO AHTI,
General Masonry & Waterproofing
Chimney Cleaning is our Speciality

Pieni joululaulu

Reippahasti käypi askelet,
äidin hommat niin on kiireiset:
lahja peittyi kääriihin,
ukset kiinni pantihin -
vaan on hauska sentään!

Taatto läksi, läksi innoissaan
joulukuusen, kuusen hankintaan;
latva saapi tähtösen,
oksat kaikki, tiedät sen,
paljon kynttilöitä!

Kun on valmis kuusi kultainen,
rynnistääpi lapset huoneeseen,
ken on tuonne tullutkaan,
joululahjat pussissaan?
Vanha joulupukki!

Lapset kaikki huutaa: oi, oi, oi!
kohta kiitos riemuin soi, soi, soi!
Siellä vauva Maijan on,
Annin kelkka verraton,
orhi oiva veikon!

Päättyy joulu, vaikk' ei kenkään
sois,
joulukuusi viedään pois, pois,
pois!
Mutta ensi vuonna hän
saapuu lailla ystävän -
ei voi toivo pettää!

Joululaulu

En etsi valtaa loistoa,
en kaipaa kultaakaan,
ma pyydän taivaan valoa
ja rauhaa päälle maan.
Se joulu suo, mi onnen tuo,
ja mielet nostaa Luojan luo,
ei valtaa eikä kultaakaan,
vaan rauhaa päälle maan.

Suo mulle maja rauhaista
ja lasten joulupuu
Jumalan sanan valoa,
joss' sieluin kirkastuu.
Tuo kotihin, jos pieneenkin,
nyt joulujuhla suloisin,
Jumalan sanan valoa
ja mieltä jaloa.

Luo köyhän niinkuin rikkahan
saa, joulu ihana!
pimeyteen maailman
tuo taivaan valoa!
Sua halajan, sua odotan,
sa Herra maan ja taivahan,
nyt köyhän niinkuin rikkaan luo
suloinen joulus tuo!

Z, Topelius; suomennos

Compliments of

Fitchburg Mutual Insurance Co.

"A Friendly Place to Do Business"

Tel. 345-7516

781 Main Street

FITCHBURG, MASS.

Leominster, MA

Kaija, Mikko ja Kari
Pesonen

Hyvää Joulua ja
Hauskaa Uutta Vuotta
toivoo

Fanny Tonroos
65 Turnpike Rd.
Westminster, MA 01473

Hubbardston, MA

Lily Hannula

Paxton, MA

Toivo Aho

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

Anja ja Mauno Laurila
Hypoluxo, Florida

Hyvää Joulua ja Onnea alkavalle vuodelle

Aili Jokinen
Fitchburg, MA

and her son **Richard Nyman**
and his wife **Beverly** in Ashburnham, MA

Gardner, MA

Joulutervehdys!

Smith
Funeral Home, Inc.

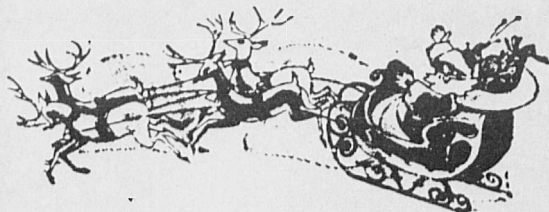
69 Vernon St.

Gardner, Mass.

Tel. 632-0377

Elden Bjurling and Douglas Stone

Leominster, MA

Hauskaa joulua ja matkarikasta
Uutta Vuotta

G.I.T. Matkatoimisto

69 Main St., Leominster, MA 01453

Puh. 537-4536

Matkatoimiston johtaja Alex Paul puhuu hyvin
suomea ja mielihyvin auttaa suomenkielellä matkaa
koskevista järjestelyistä.

Hyvät Raivaajan lukijat:

Raivaaja Publishing Company on päättänyt tarjota erityisen opiskelija-tilausmaksun yliopistoissa tai muissa high schoolin jälkeisissä oppilaitoksissa opiskeleville.

Pyrkimyksenämme on saada nuoremmat amerikkalaiset kiinnostumaan suomenkielestä ja suomalaisesta kulttuurista sekä lehdestämme kuvatuista tapahtumista.

Niinpä laskemme tavonmaisen \$20.00 vuotuisen tilausmaksumme \$10.00 vuodessa opiskelijoille.

Vaikka lehtemme on suurimmalta suomenkielinen, tarjoamme melkoisen määrän materiaalia myös englanniksi. Siten nuoremmat lukijat pystyvät seuraamaan tapahtumia ja uutisia, joista kirjoitamme englanniksi, ja samalla myös harjaannuttamaan suomenkielen taitoaan.

Pidämme tätä otollisena tilaisuutena vanhemmille ja isovanhemmille valistaa lapsiaan ja lastenlapsiaan heidän suomalaisesta taustastaan.

Kunhan vain lähetätte meille \$10.00 sekkin ja opiskelijan nimen, koulun nimen ja osoitteen, tilaus astuu voimaan. Julkaisemme myös lahjan antajan ja saajan nimet sekä opilaitoksen nimen.

Raivaaja Publishing Company

**Ensimmäinen
opiskelijatilaus
saapunut**

Karen Tuomi, joka opiskelee Lafayette Collegessa Pennsylvaniassa, on saanut vastaanottaa Raivaajan ensimmäisen opiskelijatilauksen äidiltään Kaarina Tuomelta.

**Itä-Karjalaan
kaupataan
ruokatehdas-
kontteja**

Noveroon kuuluva Etek neuvottelee maatalousministeriön kanssa osallistumisesta Itä-Karjalan ruoka-avustusohjelmiin.

Etek on valmistanut kolhoosikyliä ja valtiontiloja varten kontteihin valmiiksi rakennettuja pieniä tehtaita, muun muassa makkaratehtaan, juustolan, teurastamon ja kylmäparakin yhdistelmän.

Suomessa tehtaat valmistetaan "avaimet käteen" -periaatteella. Tehtaat voidaan kuljettaa perille autolla ja yhdistää sähkö-, ja vesi- ja viemäriverkkoon.

Leningradin seudulle on jo myyty makkaratehdas ja kylmiöparakkeja clearing-kaupoina.

Hyvää Joulua ja Uutta Vuotta

toivottaa

Vanhemmilleen Elna ja Arne Lumiolle Helsinkiin

Titta

Westminster, MA

Iloista Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street
P.O. Box 449
Westminster
Massachusetts 01473

Hoidamme kaikenlaisia vakuutuksia

Puhelin: 874-2921

Winchendon, MA

Parhaat juhla-ajan
tervehdyksemme

EASTERN
PROPANE GAS inc.

for
Commercial • Residential • and Industrial applications
AUTOMATIC METERED BULK DELIVERY
Emergency 24-Hour Service
by Licensed Personnel

Office & Showroom
open Monday thru Friday
from 9 a.m. - 5 p.m.
Route 12, Winchendon
01475

for
Sales & Service
call toll free
1-800-922-8309

from N.H. 1-899-223-4427

Vuoden paras urheilija, keihäänheiton Euroopan mestari Päivi Alafrantti selvisi voittajaksi tiukassa äänestyksessä.

Päivi Alafrantti Vuoden urheilijaksi

Perinteet painoivat äskettäisessä Suomen vuoden parhaan urheilijan äänestyksessä.

Äänestykseen osallistuneet urheilutoimittajat arvostivat keihäänheiton Euroopan mestaruutta enemmän kuin maailman kovimman jääkiekkoliigan voittoa.

Näin Päivi Alafrantista tuli vuoden urheilija ennen toiseksi sijoittunutta Jari Kurria.

Päivi keräsi 524 pistettä äänestyksessä, jossa oli mukana hiukan yli 300 toimittajaa.

Jokainen toimittaja äänesti Vuoden Paras -listalleen kolme nimeä, ja pisteitä tuli ykkössijasta kolme, toisesta sijasta kaksi, kolmannelle yksi.

Päivi Alafrantti oli asetettu 102 toimittajan listalla ykköseksi, mutta vielä enemmän ykkössijoja keräsi nykyisin Italiassa ammatikseen pelaava Jari Kurri, 111 ykköstilaa.

Kuririn suosio ei kuitenkaan riittänyt voittoon, sillä ex-edmontonilaisen pistemäärä oli 453. Kolmanneksi ponnisti mäkihypyn maailmancupin voittaja Ari-Pekka Nikkola, pisteitä 375.

-Valinta vuoden parhaaksi urheilijaksi oli kyllä pienoinen

yllätys, tunnusti Alafrantti, joka palkittiin myös vuoden liikunnanohjaajan tittelillä.

Alafrantti on saanut työnsä taltaltaan, Keravan kaupungilta harjoitteluvapaata päivittäin.

- Kaupunki on tullut hienosti vastaan, aamuisin pääsen harjoittelemaan kymmeneltä. Iltapäivisin suuntaan kello 16:ltä kotiin ja sitten taas harjoituksiin.

9000 heitolla Euroopan mestariksi

Alafrantin valmentaja Eino Maksimainen valittiin vuoden valmentajaksi. Hän on valmentanut Alafranttia pari vuotta.

- Eino ja minä soittelimme toisillemme kerran, kahdestikin viikossa, jos on asiaa. Silloin hoidetaan tärkeät asiat, lisäpönttä valmentajalta tulee leireillä.

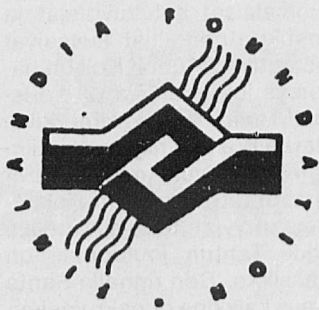
Päivi heitti kauden aikana Maksimaisen mukaan yli 9000 heittoa. Nyt voimaharjoittelun parissa punttisallilla kuluu treenijasta 60-70 prosenttia.

- Mielestäni paras puoleni on pitkäjänniteisyys, ja se etä rakastan tätä lajia. Lisäksi uskon kehitykseni koko ajan, kilpailuhermot ovat hyvät, vuoden urheilija Alafrantti totesi.

Greetings

from

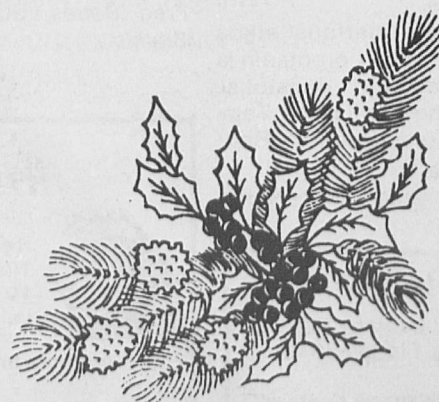
Finlandia Foundation National Finlandia Foundation Trust

Jorma L. Kaukonen, *President*
Juha Mäkipää, *Vice President*
Paul Halme, *Vice President*
Vera J. Smith, *Secretary*
Carl Jarvie, *Treasurer*

Trustees:

Gertrude W. Kujala, Kalevi A. Olkio
Marianne Parssinen, Reuben Perttula
Bert Salonen, Albert Star, Ensio Aalto

Floridan kuulumisia

Floridan terveiset

Suomi Collegen friend and Alumni kokous pidettiin St. Andrews kirkon salissa joulukuun 8, 1990, kello 2 ip. kahviseuraa jälkeen. -

Presidentti Edward Haapa avasi kokouksen rukouksella. Kirjuri Vi Kunkel esitti perin pohjaisen edellisen kokouksen pöytäkirjan, joka hyväksyttiin ilman muutoksia. Marie Kangas antoi rahastonhoitajan raportin.

Meidän jäsentemme toimesta lahjoitettiin Suomi Opistolle yli \$18,000. Nyt on uusi toimintakausi ja uudet päämäärät avustaa Suomi Opistoa.

Jäsenkirjuri Johanna Järvi muistutti, että jäsenmaksut uudelle vuodelle voidaan perästä lähtien. Tervetuloa meidän mukaan, jäsenmaksut

ovat vain \$1.00 vuodessa.

Yleinen keskustelu kohdisti meidän uuden toimintakautemme ohjelmiin, joiden tulokset avustavat Suomi Opistoa. Päätettiin, että lauluillat ovat jatkuvasti suosittuja, koska laulut on nuorena opittu ja niitä laulaen elämme hetkisen suloista nuoruuden aikaa.

Siis päätettiin, että järjestetään lauluohjelma Kenttähaalille tammikuun 26 päivänä, lauantaina kello 2 ip. ja Lepokodin Annan Majalle maaliskuun 2 päivänä, lauantaina kello 2 ip. Laulujen lisäksi muutakin ohjelmaa sekä arpajaiset. Muistakaa tulla joukolla laulamaan.

Vakava tilanne on kehittynyt Suomi Opistolle kun presidentti Ralph Jalkanen joutui eroamaan virastaan terveyden takia. Nyt etsitään ympäri

maata ehdokkaita tähän vaativaan virkaan. Suomi Opiston tulevaisuus on riippuvainen oikeasta valinnasta.

Tämän tilanteen puitteissa Ed Haapa esitti ponsilauseen ehdottaen, että johtokunta valitsisi ehdokkaan, joka omistaisi suomalaisen periaatteen. Muutamilla muutoksilla tämä ponsilause yksimielisesti hyväksyttiin jäsenten allekirjoituksilla.

Kahvit seuraavalle kokoukselle laittavat Rachel Taipalus ja Ellen Nurminen. Se pidetään tammikuun 12 p., 1991 kirkomme salissa.

Kokous lopetettiin ja kahvit juotiin. Sen tarjosivat Nelma Kananen ja Eva Koski. Lucylle Haapalle oli syntymäpäivä kakku ja laulettiin hänelle "Happy Birthday".

J.W. & E. K.

Pikku väläys Suomi-matkalta

Pieni on maailmamme

Tuli vielä monenlaista mukavaa mieleen sieltä Suomi-matkalta.

Eräänä aamuna päätimme tyttäreni ja hänen poikiensa kanssa lähteä katsomaan entisiä sieni- ja marjapaikkojamme siellä Espoon kaupungissa.

Espoo on laajentunut ja asukasluku kasvanut, eikä sieltä enää sieniä ja marjoja löydy kuten ennen vanhaan. Oli siellä sentään suurehko mäkialue vielä koskemattomaa luontoa ja sieniäkin siellä oli ollut koskapa kannot olivat niistä jäljellä.

Oli tosi ihana kävellä kuniissa mäntymetsikössä, jossa aluskasvillisuuskin on niin runsasta.

Siellä yksinäisellä metsätienä tuli vastaan hartaisen näköinen pappi ja tottakai minä vilkkaana karjalaisena kävin juttusille ja arvatkaas mitä. Hän sattui olemaan täällä Lake Worthissa asuvan kylmätekniikan asiantuntijan Paavo Martikaisen vanhempi veli.

Tapiolan torilla tapasin monivuotisen tuttuni Reino Luodon. Hän taas sattui olemaan rovasti Viljo Heimanin veljen poika. Reinon isä on aikanaan suomentanut nimensä, niin, että en koskaan aikaisemmin ole osannut yhdistää heitä toisiinsa.

Näin minulla oli syli täynnä terveisiiä tuotavaksi ja vielä unohtui, että myös tohtori Kauko Jantunen sai lämpimät terveiset Kauko Laurikaiselta, joka on hänen vuosien takainen ystävänsä Joensuun ajoilta ja josta kaupungista olen itsekin kotoisin. Mitä tässä nyt voi muuta ajatella kuin, että kyllä maailma on pieni.

Ruotsiin suuntautuneen matkamme lisäksi pojat tekivät ikään kuin pyrhdyssmatkan Venäjän puolelle. Ei sitä kiusausta voitu millään välttää kun vartiokopissakaan ei ollut ketään.

Pojat kävelivät äitinsä luvalla raja-aidan toiselle puolelle ja ottivat sieltä muistoksi pieniä kiviä. Niin luvattomasti kuin tuo olikin, niin pitihän tuo jännitys heille toki suoda.

Tähän asti vartiokopissa on ollut useampikin vartija. Lie neekö perestroika vaikuttanut jo täällä rajan tuntumassakin liennyttävästi.

Meillä ihmisillä on monenlaisia keräilyharrastuksia. Yksi kerää sormustimia, joku suola-astioita, toinen kiiltokuvia jne. Tyttäreni kaksospojat Tim ja Tom keräävät postimerkkejä.

Vieraillessamme Suomessa ystäväperheen luona törmäsimme erikoiseen keräilyharrastukseen, 700 kappaleen puukkokokoelmaan.

Eeva ja Aarne Saarinen ovat matkailleet paljon ja aina on ilmestynyt uusi puukko kokoelmaan. He kyllä sanovat, että on maita, joista ei puukkoja löydy ei ensimmälläkään.

Luultavasti heillä on kaikki mahdolliset Suomessa tehdyt puukot. Aivan erikoisen kaunis ja arvokkaan näköinen oli USA:n 200-vuotisjuhlapuukko. Se oli merkitty järjestysnumerolla ja säilytysrasia oli vuorattu punaisella sametilla.

Tämä kokoelma oli tyttärenpojille suuri elämys ja niitä katseltiin pitkään ja hartaasti. Puukkojen koot vaihtelivat pienen pienistä aivan viidakkoveistä muistuttavaan jättiläiskokoon.

Puukkojen tupet olivat mitä moninaisimmista aineista, joissa oli koristeita ja leikkauksia.

Mieleen jäi myös se, miten paljon radiokuulutuksetkin olivat muuttuneet kevyemmän suuntaan. Kuuluttaja saattoi lopettaa ohjelmansa saate sanoin, "Näin on näppylät".

Ennen vanhaan se olisi nostanut valitusten myrskyn kuten monasti kävikin. Kirjakieltä piti ehdottomasti noudattaa. Kaikki muuttuu ja maailma sen mukana.

Valtavan suuret ostoskeskukset ovat tulleet myös Suomeen. Onhan niitä toki ollut aikaisemminkin, mutta ei ihan tässä suuruusluokassa. Niissä täytyy käydä usein ennen kuin oppii löytämään tarvitsemansa. Myyjä ei niistä helpolla löydä. Mihin ovatkaan kadonneet ne myyjät, jotka saivat asiakkaitaan tulemaan uudelleen. Suurten kauppojen tultua on asiakaspalvelu huomattavasti huonontunut.

Maila Andersson

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Jouluk. 13, 1990

Kotimme on saanut kaksi surusanomaa: Lepokodin asukas Elma Konkola nukkui ikuiseen 8 pv. joulukuuta 84 v. ikäisenä ja Sairaskodin asukas Hilma Lorentsen 9 pv. joulukuuta 96 v. ikäisenä. Otamme osaa omaisten suruun.

Maanantaina kahvikonser-tissa esiintyivät Mirjam Ketonen, laulu, Wesley Ketonen ja Leo Jaakkola, viulu, ja Lydia Knuttila, piano.

Tiistaina me lauloimme yhteislauluja Mr. Ed Haapan johdolla. Keskiviikkona vietettiin joulukuun syntymäpäiväjuhlaa, jossa mm. Kenttähaalin Naiskuoro sekä Eerik Saarman lauloivat, säestäjänä Janet Kivi. Heillä oli kaunis ohjelma.

Joulukuun vanhin syntymäpäiväsankari on Elivi Vuorela 94 v. Onnittelemme teitä kaikkia joulukuun lapsia. Toivon teille terveyttä jatkossa.

Torstaina tunnelmoitiin joulumusiikin äärellä. Kuuntelimme yhdessä ihanaa levymusiikkia kynttilöiden luodessa tunnelmaa.

Perjantain hartaushetkeä vietimme Hilma Lorentsenin ja Elma Konkolan muistoksi. Muistopuheen piti Tenho Tamsi, säestyksestä vastasi Bert-ha Penttilä.

Tämän viikon kohokohta

oli pikku-joulujuhla, jossa vieraanamme oli kuluneen vuoden aikana ilmaista rakkautta työtä tehneet Auttavat Kätet sekä muut uskolliset avustajamme. Tämä juhla oli pieni kiitollisuuden osoitus heille arvokkaasta työstä täällä.

Lepokodin Ystävillä oli joulumyyjäiset lauantaina ja heidän pikku-joulunsa on tiistaina 18 pv., jonne vain jäsenet ovat tervetulleita.

Kiitos jälleen monille ihanista joulutervehdyksistä. Joulukukkia ovat toimittaneet mm. Turistiklubi, josta sydämellisen kiitos! Iloista Joulun aikaa.

Lekotiterveisin
Elina Kuronen

Ps. Pyydämme ystävällisesti alla olevia jäseniämme ilmoittamaan osoitteensa Lepokodin toimistoon tai henkilöiden, jotka heidän osoitteensa tai olinpaikkansa tiedävät: 926 Emil Arvila, 2306 Glen August, 391 Hella Autio, 2052 Fred Behes, 2049 Dorothy Boykin.

Marja-Liisa Kirvesniemi hiihti ykköseksi

Hiihtovoima-sarjan Pudasjärven kilpailussa perinteinen tyyli toi myös perinteiset nimet kilpailun kärkeen. Viiden kilometrin kärkeen oli Marja-Liisa Kirvesniemi, Tuulikki Pyykkönen ja Pirkko Määttä.

Pudasjärven kilpailu oli Marja-Liisa Kirvesniemelle ensimmäinen vauvaloman jälkeen.

Miesten 30 kilometrin hiihdossa Harri Kirvesniemi tuli toiseksi häviten 10,5 sekuntia Jari Räsäselä.

OLKIPUKISTA ... jatkoa sivulta 2

suomalaiset satukuvittajat ja postikorttitaiteilijat kuvasivat joulupukin. Rudolf Koivun näkemys joulupukista oli koristeellisempi kuin esimerkiksi Martta Wendelinin, mutta niinhän oli Koivun muikin kuvitustuotanto. Ja suomalaisen kansantyyppin tuntija, taiteilija Erkki Tantan joulupukki on klassikko. Sen rinnalla Santa Claus kaikkinne punakrumelureineen jää kalpeaksi varjoksi todellisesta joulun tujasta.

Anu Seppälä
(HS)

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatavarakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinnna maanantaista lauantaihin 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä
Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi.
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä.
Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten.
Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI PUOLILTA

Sambiaan suomalaiset postinumerot

Sambiassa on otettu käyttöön Suomen käytännön mukainen postinumerojärjestelmä. Sambiaan postinumero on viisinumeroinen koodi, jossa kaksi ensimmäistä numeroa osoittavat maakunnan ja kolme viimeistä postitoimipaikan.

Postinumerojärjestelmä on luotu yhteistyössä suomalaisten asiantuntijoiden ja maan oman postihallinnon henkilöstön kanssa.

Gorbatshevin kotikylä eristetty

Presidentti Mihail Gorbatshevin kotikylä Privolnoje Etelä-Venäjällä on turvallisuuspalvelun KGB:n erityisalueella, ja ulkomaalaisten on lähes mahdotonta saada matkustulupää sinne.

Gorbatshevin äiti asuu kylässä edelleen.

Vaikka aluetta ei olekaan virallisesti suljettu ulkomaalaisilta, eivät ulkomaankirjeenvaihtajat pääse sinne. Jokainen taho, joka pystyy järjestämään toimittajille matkoja eri puolille maata, kieltäytyy järjestämästä niitä Stavropoliin.

Novostin saamien tietojen mukaan on olemassa määräys, jonka mukaan matkustuluvan Privolnojeen voi antaa vain presidentinneuvosto tai NKP:n keskuskomitea.

135 uutta tilausta

Raivaajan 85-vuotisjuhla-vuoden merkeissä julistettu uusien tilaajien hankkimiskampanja on tähän mennessä tuonut 135 uutta tilaajaa.

Saavutus on hyvä, mutta emme ole vielä lähelläkään päämääräämme - 850 uutta tilaajaa. Siis, aika herätä kaikkien matti-myöhästen ja hankkia edes yksi uusi tilaaja ennen juhluvuoden päättymistä.

Kiitos kaikille niille, jotka ovat auttaneet hankkimalla uusia tilaajia! Toivottavasti muut lukijat seuraavat esimerkkiämme.

Muistattehan, että kaikkien niiden kesken, jotka hankkivat uusia tilaajia, arvomme vuoden viimeisenä päivänä \$200, \$100 ja \$50 rahapalkinnon. Itselleen lehden tilaava uusi lukija pääsee myös osalliseksi arpajaisvoitoista. Siis, kaikki mukaan kasvattamaan Raivaajan tilaajakuntaa!

Sanoma voitti mielikuvat

Irlannin uuden presidentin Mary Robinsonin voittoisa vaalikampanja on omiaan tarjoamaan rohkaisua niille vaaleihin valmistuvill ehdokkaille, joilla ei ole varaa luoda itsestään myyvästä mielikuvasta mainostoimistojen kalliilla avustuksella.

Robinsonin budjetti oli vain kahdeksasosa suurimman puolueen kandidaatin käyttämistä miljoonista. yksinkertaisissa lehti-ilmoituksissaan asiantuntija Robinson kertoi puolustaneensa sorrettuja ja syrjäytettyjä, naisia, vammaisia, köyhiä ja lapsia sekä aikovan tehdä niin jatkossakin.

Ratkaisevana pitää englantilaisen Financial Timesin kirjeenvaihtaja sitä, että Robinson kävi pariin-kolmeen kertaan kaikissa Irlannin kaupungeissa ja kylissä. Hän uurrasti näin puoli vuotta, kun vastustajat uskoivat pärjäävänsä vajaan kahden kuukauden rahankylvöllä.

Lopputuloks oli, että vieraasta ja pelottavasta pääkaupungin intellektuellista tuli tuttuakin tutumpi, niin että epäonnistuneeksi arvioitu televisioesiintymisenkään ei enää muuttanut tilannetta.

Aleksander Solzhenitsynin rehabilitointi etenee yhä Neuvostoliitossa.

Solzhenitsynille kirjallisuuspalkinto

Venäjäneuvostotasavallan tämänvuotinen kirjallisuuspalkinto on myönnetty maanpaossa elävälle Aleksander Solzhenitsynille. kertoi Sovjetskaja Rossija -lehti äskettäin.

Venäjän hallitus myönsi palkinnon Solzhenitsynille teoksesta Vankileirien saaristo, jossa kuvataan Stalinin ajan vainoja ja karkotettujen

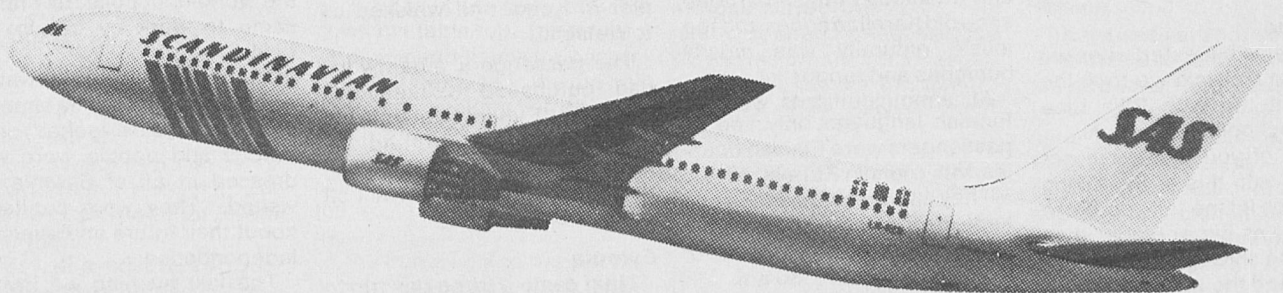
elämää vankileireillä.

Teos julkaistiin lännessä jo 1970-luvun puolivälissä, mutta neuvostoyleisö pääsi tutustumaan siihen vasta äskettäin. Vankileirien saaristo ilmestyi ensin jatkokertomuksena yhdessä aikakauslehdessä ja nyt se on saatavissa myös kirjana.

Presidentti Mihail Gorbatshev

palautti aiemmin tänä vuonna Solzhenitsynin kansalaisuuden, joka riistettiin häneltä maastakarkoituksen yhteydessä vuonna 1974.

Venäjän pääministeri Ivan Silajev esitti Yhdysvalloissa elävälle kirjailijalle kutsun vierailulle entisessä kotimaassaan, mutta toistaiseksi Solzhenitsyn ei ole noudattanut kutsua.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

The Finnish-American

RAIVAAJA

A Homecoming Trip
in the Fall 1990

by Kalevi A. Oikio

Icelandair is no bargain

Tempted by the fact that Icelandair departed from and returned to Baltimore and we could avoid the not so pleasant propeller plane flight to New York and the customary delays at Kennedy Airport - we chose Icelandair from Baltimore via Iceland to Stockholm and back.

In their new 707 aircraft the seats are so close together they make you feel like African slaves who were allotted five cubic feet of space on British slave ships.

Many of the passengers got cramps and during the six-hour flight from Iceland to Baltimore half of the passengers were standing in the narrow aisle in order to avoid them.

When the person in front let the backrest down, the food tray hit you in the chest and in order to eat you had to bend not only your elbows but also your wrists.

All announcements in English, Norwegian or German sounded just as incomprehensible as their native Icelandic. Their pronunciation was that bad. Half the time you did not know what was said over the sound system.

We decided never again will we fly with Icelandair! The only thing good about the Icelandair was their Icelandic beer, which tasted like a lighter version of the famed San Francisco Anchor Steam.

Silja Line

In order to be rested when we arrived in Helsinki we took the overnight trip with Silja Line from Stockholm to Helsinki.

Those of you who have not traveled with this or the Viking Line ships let me tell you these ships are as big or bigger than the cruise ships plying the Caribbean and the accommodations and the food are superior. (Three years ago when we visited Finland in wintertime we found a round trip, Helsinki-Stockholm-Helsinki, on a Viking Line ship to be the absolutely best part of our visit to Finland.)

We were able to buy lots of things at the ship's tax free store which were not available on the Icelandair flight nor at Keflavik airport.

The meals on these cruise ships which they call ferries, are a culinary adventure, especially for those who love seafood at its best. The big inducement for using these ships is that prices on ship are only half of the prices in Finland.

To the Finns, what they save on their purchases (the ship's tax free shops are like a combination department store, grocery store and a liquor store) pays for the trip, and for this reason seven or more such huge ships ply this route with full capacity of 2,000 passengers each most of the year. Summertime you have to make your reservations well ahead of time.

They have several dance floors and lounges with live music to suit all tastes on these ships.

We were tired and slept all night and woke up just in time to have breakfast and watch us arrive in Helsinki harbor, where relatives were waiting.

Viipuri

We took an overnight trip to Viipuri with a small steamer *Kristina Brahe* from Helsinki. We left 6 pm and arrived in Viipuri 7 am.

At this off-season time there were only 48 passengers and 24 crew on the vessel. Food and the cabins were excellent on this ship, and at rear of the ship was a lounge with bar and a huge dance floor. A live orchestra played for dancing until 3 am and a famous Finnish baritone sang old Karelian songs and the music naturally was mostly humppas and tangos.

All announcements were in Finnish language only and all passengers were Finnish couples with roots in Karelia.

They all sure could dance and kept it up till wee hours in the morning; yet, all showed up for the Viipuri tour at 7:30 am.

Viipuri, where I was born, was a sad sight. Nothing had been repaired or painted for the past 50 years.

The Russians who lived there looked worried, even the dogs and cats seemed to have wrinkles on their forehead.

The indoor Marketplace near the railroad station seemed like something from a culture 100 years ago; and the inside of the

Tallin, Estonia

railroad station looked like a prison.

The many parks in Viipuri however looked as beautiful as before. They were well kept and clean. We did not find anything to buy and were happy to return to our ship which departed 12:30 pm for Kotka.

It was a beautiful day. Uuraansalmi looked so wide since there were no ships nor barges and no lumber storage structures along the shores like always before in this biggest lumber export harbor in pre-war Finland.

Ravansaari was completely deserted and my uncle's house in Uuras no longer existed. There was a Soviet navy depot for small vessels where I used to play as a boy.

The orchestra on the ship again played for dancing from 3 to 7 pm and a bus met us at the pier in Kotka and whisked us to Helsinki.

The passengers, a happy lot, had purchased Koskenkorva Vodka and Elephant beer from the ship's tax free shop, and the party went on. It was amazing that they were able to walk off the bus in Helsinki.

Estonia

Next came a three day trip to Estonia. After obtaining a visa in Helsinki we were assigned to a group called *Ystävyysmatkat* which consisted of 16 people, all Finns.

A Soviet ship *Georg Ots* took us to Tallin where we stayed at Viru Hotel. All our meals and sightseeing in our own Finnish bus were included. Accommodations and food were excellent in this huge hotel built by Finns.

One day we rented a car with driver and went south to Võru where my wife grew up. Estonia mostly was flat and looked like the Eastern Shore in Maryland until we came to Tartu and the land changed to rolling hills and lakes.

Võru was a beautiful city. We found the house, the school and the church and the beach all there as my wife remembered them. Võru reminded me very much of Viipuri as it was before the war, and the houses at the old section were built just like the ones in Uuras.

The aroma of wood smoke over the city was rather romantic. (Many of the homes were heated by wood stoves.) There were not so many Russians in Võru and people seemed confident.

Everybody in Estonia seemed to be driving Lada cars. Even the workers at collective farms came to work by car in the fields.

There were many privately owned farms in Estonia already. The countryside looked prosperous and people were well dressed in all of Estonia we visited. They were confident about their future and eventual independence.

The last evening we invited the relatives in Tallin for a dinner at one of the fine restaurants in Viru Hotel. There were six of us.

The three-course dinner with drinks came to \$15, paid in rubles. Although the official rate was about 60 kopekas for a dollar, the banks, competing with black market gave 5½ rubles for a dollar and black market even more.

A good meal in bank rubles cost 50c US and a glass of good white wine just 25 cents. However, if you wanted a glass of Finnish beer, you had to pay with *valuta* Finnish marks, and it came to \$4 US.

They had lots of so-called Valuta Stores in Tallin where you could not buy anything with rubles, but only with hard *valuta*, like Finnish marks or US dollars, and the prices were about half of those in Finland.

At hotel Viru they even had three valuta bars which were open till wee hours in the morning and served imported beers and liquor. All kinds of languages could be heard at Viru hotel, although the Finns were the most numerous and all personnel spoke Finnish (even the Russians).

Conclusions

In Finland today most things are twice as expensive as in United States. The average price of a hotel room for two people in Helsinki is \$200 per day.

However, travel on the ships in far more luxurious surroundings is only \$220 per day, and food and drinks are only half price.

The four days and three nights in Tallin, including travel and three sumptuous meals a day, cost less than \$200 per day for two.

So when in Finland a boat trip with Silja or Viking Line is highly recommended and, if you want to save more money, go to Estonia.

135!

Only two new subscribers since last week's paper. Let's get going! Only 12 more days to meet our goal.

Use the coupon on the left to get someone to subscribe. If you send it in, then you're eligible for the drawing. If they send it in, then their name goes in the barrel.

Remember folks, this is your paper. It's not operated for private gain. The only way that RAIVAAJA can continue to improve is with your help.

It's up to all of us to work to make RAIVAAJA the best Finnish American newspaper!

RAIVAAJAN KONTTORI

For RAIVAAJA's 85th we are launching a campaign to increase our readership because we know that there are many more people out there who would enjoy the paper. Our goal is 850 NEW subscribers for the 85th! Everyone who gets a NEW order of a 12 month subscription participates in a drawing held at the end of the year. The prizes are \$200, \$100 and \$50. The drawing will take place December 31, 1990. EVERY time you send in a NEW subscription we'll add your name to the drawing pool. So, no more of passing the paper around to a friend, neighbor or relative - get them to subscribe instead! Your own NEW subscription also makes you eligible to participate in the drawing.

Raivaa Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

SUBSCRIPTION COUPON USA 12 mo. \$20.00 Foreign 12 mo. \$24.00

Agent: _____

Address: _____

Subscriber's name: _____

Address: _____

The Persian Gulf

...from the current crisis in the scorching Saudi Arabian sun,
This prayer is politics and spirituality solidly seen as one.
...It is for decent survival of us all -
although some people believe the call
to defend our "rights" to another's oil -
Overlooking it is under **their** historical soil!

Western powers put up a puppet prince who ruled;
and this is called "legitimate"? We are fooled
to think our technical know-how sucking the soil
Is ours alone, that finite diminishing resource of energy, OIL.

Iraq depends on **one** national resource to live.
and we? A percentage of those profits should give.
Humanity is truly **one** on this earth we share,
And land boundaries beneath the soil simply ARE NOT THERE!

Is a fight over oil an intelligent citizen's song?
Centuries from now this finite resource will be gone!
We won't need tanks, fighter planes, nor any kind of gun,
As we'll enjoy non-polluting energy, maybe from the
blazing sun!

Please write your senators and representatives in Congress:
Let the UN NEGOTIATE and take a stand
To distribute equitably the profits of oil from that
distant, desert land!

Written by Helmi Kortés-Erkilä, Vancouver, Washington, USA

Suomi taking closer look at 8

HANCOCK, MI -- Eight persons have made it through the initial screening process for president of Suomi College, Ellwood Mattson, chairman of the college's Board of Trustees, has announced.

At an early December meeting on campus, the presidential search committee "selected eight individuals whose candidacies the committee has chosen to continue," Mattson said, adding, "We will continue seeking other candidates to make certain that we have been as thorough as possible."

Extensive reference checks on the eight persons will be conducted during December, Mattson said, after which semi-finalists will be selected, he said.

So far, 78 persons have applied for the position, with applications still coming in and being accepted.

The semi-finalists will be inter-

viewed off-campus in mid-January, Mattson said, after which "about three finalists will be invited to the campus for meetings with all constituents of the college during February."

The entire campus community will be asked to provide evaluations of final candidates to the search committee, he added.

"The search is going well and we are satisfied with the quality of the candidate pool," Mattson concluded.

Suomi is being aided by the Academic Search Consultation Service, a non-profit firm in Washington, DC, in the search for a successor to Ralph Jalkanen, who retired August 1. Jalkanen was president of Suomi for 30 years.

Suomi is a private, two-year college with an enrollment of about 535 students.

Suomi News Service

Special student offer!

Dear Raivaaja readers:

We, at the Raivaaja Publishing Company, have decided to offer a student-rate subscription to the *Raivaaja* for students attending college or other post-high-school educational institutions.

It is our hope that by doing so we will be able to interest the younger Finnish-American element in Finnish language and culture and of various events and news which are ably covered in our newspaper.

Therefore, we are reducing our regular subscription rate of \$20.00 a year to only **\$10.00 a year** for such students.

Although we basically print in the Finnish language, we do provide substantial material in English. Thus, the younger reader will not only be able to keep up with the Finnish-related events and news printed in the English language, but also enable the reader to practice his Finnish language skills.

We think this presents a unique opportunity to parents and grandparents of Finnish ancestry to make an interesting and educational gift to a son, daughter or grandchild.

To take advantage of this new subscription rate, one only needs to mail us a check for \$10.00 with the student's name and his school name and school address. We will get the subscription started immediately and we will also publish the name of the person making the gift as well as the name and school of the student recipient.

Raivaaja Publishing Company

First student subscription received

Karen Tuomi, a student at Lafayette College in Pennsylvania, has been given the first Raivaaja student subscription. The gift giver is her mother, Kaarina Tuomi.

Of all those who have read the famous Finnish epic *The Kalevala* and/or its various translations, I wonder if any one is as uneasy as I am about the magic object called the *Sampo*.

To me the *Sampo* is truly an enigma. The more I consider it, read about it and talk about it, the stranger it becomes and the more uneasy I get.

It seems to me that, although the *Sampo* is described as magical, it is more mysterious than magical. Being the focus of attention by the main groups in the story, it quickly disappears before we can get our hands on it.

Also, I am sorry to see the *Sampo* described, in most translations, as "a magic mill" -- such a poor description in my mind, and dull.

It conjures up a contradiction. One picture a mill building sitting beside a mill pond with a water wheel working power into the mill building -- surely nothing magic about that, nor mysterious.

The same picture comes to mind when one reads the title *Sampo the Magic Mill*, a collection of Finnish American writing. Can't we find a better word description for the *Sampo*?

I like K. Börje Vähämäki's article entitled "What is the *Sampo*," found in the prologue section to the anthology, *Sampo the Magic Mill*.

LAKE WORTH, FL

The hall looked very festive as we walked into the dining room.

The tables were festooned with white table cloths with blue and white streamers running down the table top. There were gladiolas and mums for centerpieces. The stage in the old hall had two baskets of flowers which were beautiful to see.

Many people gave cards and some gave money even though the hosts said not to give any money.

One hundred and five people came to celebrate Olga Hill's birthday and it deserved celebrating as it was her 90th year spent on this earth.

One man said to her, "You want to try to get to 100 now." She said, "No! I am tired already. I don't want to live that long."

The program was held in the old hall.

John Kangas, Olga's son, was the MC and he announced that the choir would sing Happy Birthday. The audience rose and sang, too, in both Finnish and English.

Then the choir sang *Kultainen nuoruus, Nuoruusmuistoja* and *Syntymäpäivä Laulu*. Jorma Wuorinen played *Finlandia* on his saw and I think Sibellius would have liked to hear that. His second song was *Sä kasvoit neito kaunoinen*. Olga was happy to hear that because they played that for her when she left Finland.

Janet Kivi played the piano for Jorma and also for Eric Saarman who sang *Elämäni on lauluni* and *Kertokaa se hänelle*, both nice songs.

Then John's family put the

pöllön
silmä

tion to the anthology, *Sampo the Magic Mill*.

He makes a brief but cogent explanation of the *Sampo* and indicates that, aside from being a mill, the *Sampo* has been described as a statue, a jewelry box or chest, even a frog or a turtle's back. But, he too, acknowledges that the most popular explanation among scholars is "the mill notion."

We all know, however, that even the translations (and there are several) describe the *Sampo* as a mill, and that its function is to mill out or grind grain, salt and money -- in unlimited amounts.

Yet, we know it isn't a mill, really. And I personally doubt the accuracy of the translation as strictly as it has been done, that is, *mylly* for a "mill."

Also, although the *Sampo* has a "many colored lid," or as Friberg says in his translation, "a many ciphered lid," what does the lid do?

And further, although the *Sampo* is described as possessing

magic, what, specifically, does it do?

The most we find in the *Kalevala* and its translations is that it brings prosperity to the land by way of milling out things to eat, to barter and to store away. Nothing specific, or, how it does that, what starts it up, what shuts it down.

Also, all we know about the lid of many colors is that it goes round and round.

Granted, I'm not a scholar, but I am a romantic. And to me, calling the *Sampo* a "magic mill" is rather dull and uninteresting and not at all romantic, nor is it fitting in the context of the entire *Kalevala*. The *Kalevala* contains more magic in its potions, charms and chants than described in the magic of the *Sampo*.

Really, the *Sampo* deserves better than being called a mere mill. After all, it was made of swan's feathers, heifer's milk, a grain of barley and a single fleece of wool.

And, look at the tremendous amount of work Ilmarinen went through to forge it -- particularly using these materials.

No, "a magic mill" does not fit the story or its concept.

Better we call the *Sampo* "the magic device," or "the magic spirit of the people" or... "the magic, many colored container of prosperity."

Kenttä Hall

finishing touches to the program. He introduced his family as they came on stage.

His daughter, Nancy Bonnel-Kangas played the violin. Her husband, Greg Bonnel-Kangas, played the drums. Jack Kangas, John's son, played the piano. Together they played *Villen marssi*.

Tom Kangas, John's other son, played the clarinet and this time Nancy was on the piano with Greg on the drums and they played *Kevätvalssi* and *Kokkulammen polkka*.

Everyone enjoyed their music and were glad to meet them. John told us his daughter was soon going to make Olga a great grandmother.

There were other relatives in the audience and John introduced Waldemar and Anita Hill from Vero Beach and Alfred and Leah Hill, Helen and Leonard Erickson and their son Gary were from Minneapolis.

The baskets of flowers were sent from Finland. Marja Liisa

and Pentti Laine from Espoo sent one.

Another basket came from Arja and Risto Malmström from Helsinki.

There was yet another basket from Helsinki with the names Mr. and Mrs. Pentti Saarenoja, Impi Suomi and Kirsti on the card. Impi is Pentti's aunt and Kirsti is Pentti's sister.

The last one was sent by Esko and Marion Jokinen and their son, Warren. The names Martin and Shelley were on the card, also.

Coffee and sandwiches and pulla was enjoyed by all. The pulla was made by Olga. There were two cakes, one white and one chocolate.

It was a nice afternoon for everyone there. We thank John Kangas for inviting us to the party he had for his mother. We all wish Olga Hill many happy returns of the day and hope she enjoys good health and lives yet a long time.

Vera Marks

FinnFest USA '91

Huhtikuun (April) 4 - 7, 1991

Jatkuvaa viihde- ja huviohjelmää, tori, hengellistä ohjelmaa ym. Joistakin tapahtumista peritään rekisteröintimaksu, mikä on kahdenlainen. Täysimaksu oikeuttaa osallistumaan avajaisiin ja päättäjäisiin, laivareisiteilylle ym. Päivämaksu oikeuttaa yhden päivän tapahtumiin. Lisätietoja saa kirjoittamalla:

FinnFest USA Committee
P.O. Box 1229, Lake Worth, FL 33460

Start making your plans now. Those attending certain events are required to pay either a full or a daily registration fee. Full fee allows one to attend opening and closing ceremonies, a cruise, seminars, etc. without extra cost. For more information write to:

Fitchburg, MA Independence Day noted

Finnish Independence Day 1990 was celebrated with a wide and varied program sponsored by the local Central Committee of Finnish Churches and Organizations at Saima Park on Dec. 2.

Armas Kaukoranta, chairman of the Committee, served as master of ceremonies for the afternoon event.

To open, a "brass band", organized by Kaukoranta, played the United States and Finnish national anthems.

This was followed by an invocation given by the Rev. William A. Sumner, pastor emeritus of the Elm Street Congregational Church.

Calling attention to the fact that this Dec. 8 marked the 125th anniversary of the birth of composer Jean Sibelius, Kaukoranta announced that the band would play part of *Finlandia* in honor of Sibelius.

The band played from an arrangement reduced by Consul Edwin E. Kaarela from the original symphonic score.

Members of the brass band included: trumpets, C. G. Lower, Rick Anderson, Gene Rauhala and Jeffrey Lizotte; Baritone horn, Harry Walker; trombones, Roger Gilchrist, David Glow, Meldon Niemi, Jonathan Ratila, and Ken Anderson; clarinet, Lyn Lambert.

Later during the program the band also played *Suomen laulu* and *Porilaisten Marssi*.

Greetings from the Finnish

Armas Kaukoranta's Independence Day Brass Band playing the U.S. and Finnish national anthems at Saima Park on Dec. 2.

Government were given by Consul Edwin E. Kaarela.

Although scheduled to appear, the Cape Ann Singers and accordionist Betty Graham were unable to participate.

"First Frost" was the name of a dance performed by students from the Ingrid Lahti School of Dance.

Selections in Finnish were sung by the Messiah Lutheran Church Ladies Choir.

Members of the choir include Hely Rantala, Aili Walsh, Elma Cancellieri, Rauha Torni, Terttu Isokungas, Eunice Heikkila, Helvi Jarvela, Helle Riutankoski, Kaija Pesonen, Raija Olkkola, Lempi Aunio, Elli Gove, and Anna Bishop. Viola Aho was the director and Barbara Palomaki accompanied the choir on the piano.

Mildred Heino, dressed in national costume, read a poem by her mother Elina Heikkila entitled *Sotaorvon päiväkirja*.

"Ne lentävät syksyn viimasta" was sung as a soprano solo by Anne Aalto, accompanied on the piano by Helen Syrjanen.

The guest speaker was Tuure Tenander of Kennebunk, ME. Tenander served with the U. S. State Department in Helsinki for four and a half years during the 1950s.

He gave a broad overview of Finnish history, his main thesis being that even before independence was achieved in 1917, there were certain identifiable strains of independence in the Finns' relationship with Sweden before 1809 and with Russia as a Grand Duchy.

Tenander also briefly mentioned in passing various subjects like the labor movement, the Lapua movement, the civil war, the Mäntsälä affair, the Winter War, and Arvo "Poika" Tuominen. Interesting subjects worth learning more about.

Following Tenander's talk, Veikko Honkala of Ashby played a selection of familiar Finnish music on his accordion.

The Revontulet performed three

dances, two from Karjala and one from Kivennapa.

Dancers participating were Nancy and Winslow Paajanen, Sid and Myrtle Walker, Lauri Rautio, Ruth Salmi, Barbara and Rudolph Lahti. Winslow Paajanen introduced the group and explained the dances.

The Rev. Sumner closed the approximately two-hour program with a benediction.

The Saima Park club house was packed for the program. The number and variety of people participating in the program produced a varied audience.

Following the program, the audience partook in refreshments organized by a sub-committee headed by Ruth Holm.

CORRECTION

The English part of "Pöllön silmä" in last week's paper should have ended like this:

Now, what do you think their mothers will do? Spank them, or give them a hug? What do you think the King of the Land will do? Certainly not spank them, because doesn't the King of the Land like candy too?

Bangor, ME

Works by artist Eric Aho of Putney (VT) are included in an exhibit at Central Place Galleries, 77 Central Street, running from December 13 to January 15, 1991.

Entitled "Stocking Stuffers II", this exhibit features small paintings by 17 artists. They were asked to paint work no larger than 8" x 10" image size for this exhibit.

Aho was the featured artist at the 1990 Summer Festival at Saima Park.

The gallery's hours are Tuesday-Saturday 10 am-6 pm; Sunday, 10 am-4 pm.

Fitchburg, MA

Leila Mustanoja, director of organizational affairs for Finland Society (Suomi-Seura) based in Helsinki, Finland, will speak at Saima Park Sunday, January 6, at 2:00 p.m.

Ms. Mustanoja will bring the latest from Finland, and also answer any questions regarding Finland Society.

She is also interested in getting to meet people in this area, and how the society can help Finnish organizations here in the states.

Coffee will be served.

Tarmo Hannula

★ ★ ★

Finnish Christmas cards from the collection of Signe Sipilä of this city are currently on display at the Fitchburg Public Library, 610 Main St.

The cards, displayed in two glass cases, are representative of those Sipilä has received from family and friends throughout the years.

The exhibit will continue until the end of the year.

Despite the best efforts to prevent them, typographical errors do occur, especially this time of year when there's so much to do and when we're short of help.

We've noted a few errors in the ads in the past few weeks, and in this season of "good will towards men", we would like to apologize to the following for typos in their names:

Jean Ann and John Echter-nach of Walnut Creek (CA); Bertha & Ed Hagelberg of Sonoma (CA); and Kaino & Adolph Rajala of Ashburnham.

Also, we apologize for leaving the name of Douglas Stone off the greeting of Smith Funeral Home, Gardner.

And, lest you think our geography is very poor, yes, Virginia, we do know that South Weymouth is not on Cape Cod. Impi Saloma's greeting was placed under the wrong heading in error.

But, from the vantage point of Central Massachusetts it is sometimes difficult to discern the location of various communities as you look to the southeast.

Hauskaa joulua, everyone. See you in 1991!

RAIVAAJA

Kalenteri

CALIFORNIA

Jan. 8 - United Kaleva Lodge No. 21 membership meeting, 7:30 pm, Brotherhood Hall, 1970 Chestnut St, Berkeley.

FLORIDA

April 4-7 - FinnFest USA '91, Lake Worth. For more information, write: FinnFest USA '91, P. O. Box 1229, Lake Worth FL 33460.

MASSACHUSETTS

Dec. 23 - Bethel Church Christmas celebration, 2 pm, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg. Christmas songs and refreshments.

Dec. 31 - New Year's Eve Party, Saima Park, Fitchburg. Music by Veikko Honkala. Tickets available at RAIVAAJA. Sponsored by Finnish Ski Club.

Jan. 5 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Jan. 6 - Talk by Leila Mustanoja, director of organizational affairs, Finland Society, Helsinki, 2 pm, Saima Park, Fitchburg. Coffee will be served. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Jan. 13 - Video presentation of the Finnish movie "Pohjanmaa", 1:30 pm, Saima Park, Fitchburg. 2 hours 7 minutes; Finnish with English subtitles; directed by Pekka Parikka. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

MICHIGAN

Dec. 31 - New Year's Eve Celebration, Finnish Center, Farmington Hills. Reservations with Ruth Beaudoin at 477-3857.

MINNESOTA

Dec. 3-31 - Photography exhibit: "Landscapes of Darkness", black-and-white photographs of Lapland by Antero Takala, Lutheran Brotherhood Art Gallery (first floor lobby), 625 Fourth Ave South, Minneapolis. Exhibit sponsored by Finnish American Cultural Activities Inc.

NEW YORK

Dec. 31 - New Year's Eve Party, Imatra Hall, 740 40th Street, Brooklyn.

RHODE ISLAND

Oct. 27 - March 10 - Exhibit: "Facets of the Jewel - Photographs of Roger Williams Park" by Marlene Wisuri-Aho, Museum of Natural History, Roger Williams Park, Providence. Museum hours: Tuesday-Friday, 10 am-4 pm; Saturday-Sunday, 11 am-4 pm.

All programs subject to change

Do you holiday food shopping at Mini Mall!

All your favorite festive foods are available...

Lipeäkala, Swedish brand Pressylta (cubed beef & pork roll), Swedish brand Kalvskylta (jellied veal & pork loaf), Göteborg sausage, Bratwurst sausage, holiday bread, coffee bread, vortbread, Holiday Treat coffee cake, buns, braids, bread, reikäleipä, rusks. Lingonberries, matjes herring, hot sausages, potato starch, cardamom, Jul-Glögg, "Wasa" brand whole-grain crispbread, "Kingsbread" brand crispbread, sparkling red & white grapejuice (non-alcoholic)

Give us a try! If we don't have what you want, we can order it for you.

Quantities are limited so do your shopping early

Hauskaa Joulua ja onnellista Uutta Vuotta

MINI MALL MART

Joseph R.P. & Phillis Daly
432 Mechanic St., Fitchburg, MA
Tel. (508) 342-5452

FINN·GE·NU·ITY, n., where the
unusual is usual in specialty advertising.

LLOYD R. HANNULA

79 East Rd. • Box 500 • Westminster, MA 01473 • (508) 874-0629

Unelma joulusta A Christmas Reverie

by F. E. Sillanpää
Translated by Alex Sironen, FATA

Pitkästä aikaa on käynyt niin, että ensi lumi on muuttunut pysyväiseksi lumeksi. Vedet ovat ajoissa jäätyneet kunnollisesti, on jo ollut joku kelvollinen tuiskukin ja sitä on seurannut joulukuun auringon keltainen paiste, tuo ihanan rauhoittava kilotus, joka lupaa päivän pitene- mistä ennenkuin se on lyhentymästäkään lakannut. Juuri sellaisin edellytyksin pitää joulun tulla, jos siitä mieli tulla oikea pohjoismainen joulu. Joulun väri on täällä punainen ruskoitus ja sen olemuksena muuten on lumen peittämä maja, jossa ihmisillä on runsaasti rauhaa, lämmintä ja rasvaa.

Kuinka hartaasti taas joulun lähestyessä kuvittelen- kaan itselleni tuollaisen majan. Kuvittelen lähteväni kirkonkylästä sydänmaille päin. Kuljen maantietä, si- vuutan virallisia ja muita taloja, joihin en haluaisi poiketa, vaellan leveätä maantietä, jossa vastaan tulijat herättävät epäluuloani. Kunnes erään talon rakennusten varjossa poikkean tielle, joka on kapeampi ja vähäisempi, mutta sentään vielä yleinen tie sekin. Jos katsahdan taakseni, näen kirkon jo kokonaisena kuviona, voipa se välimiten jo kadotakin näkyvistä kuusta kasvavan peltosaarekkeen varjoon. Asumukset ovat entisiä töllejä harmaita ja maa- laamattomia; vanha aika viipyy niiden kuisteissa ja yks- puisissa luhdinportaissa. Niiden ohi minä rauhallisesti tallustan, sanon päivää pihassaan seisovalle ihmiselle, joka tosin on lähin naapurini ja tietää minun yhtä tarkoin kuin minä hänen asiansa, mutta jonka kanssa emme pidä tarpeetonta yhteyttä. Siinä tuon töllin riihen tykönä minun tieni eroaa toisen kerran, yhä kaventuun, kunnes se vainion perimmäisessä kulmassa sujahtaa veräjäuukosta metsään.

Niin olen tullut omaan varsinaiseen valtakuntaani. Tämä tie vie jonnekin etäisille peräniituille, jossa jo ovat vas- tassa vieraan pitäjän takamaat; ihmistä tämän tien takana ei ole - muita kuin minä. Tien vieret uhoovat omia asi- oitaan. Hakoja on täältä haettu, kuorma on vetänyt vii- rukon kahden puolen tietä. Tuossa on väistytty syrjään, on siis ollut jalkaihminenkin liikkeellä. Pysähdyn. Tuttu jumiseva hiljaisuus, tunnen kuinka vaate on lämmin ihol- lani. Tiaisjoukkue vikisee siitä ohi näkemättä minua, pinet höyhenpallerot kapuavat ja pyrähtelevät hermostuneesti, puhdistavat puun, siirtyvät toiseen, koko ajan pimennos- sa pysyen. Pieni väli, uusi joukkue. Talitiaisista, hömöti- aisia, hippiäisiä. Ilmassa oli vielä aamupuolen tuntu, kun rupesin niitä havaitsemaan; kun viimeisen ryhmän vikinä on vaiennut, on selvästi ehtoopuoli. Minä etenen kapeata tietäni.

Metsä ja tie laskettaa jyrkästi alas sydänmaan oja- o- maan. Itse oja on melkein jalan harpattava, mutkainen, paikoin kolonen, mutta uoma noudattelee mahtavissa mitoissa sen käänteitä halki erämaan. Siinä on silta ja sillassa veräjänaukko. Sitten tie kulkee uoman suuntaa, kunnes minä poikkean kolmannen kerran, nyt aivan o- malle uralleni. Siinä kitupuita ja pensaita kasvavassa mäen lappeessa on minun majani. Sinne tulkoon minulle jouluaattoilta. Nuo arkiset hanget kimaltakoot juhlaa pakkastähkien välkkyessä, ja paistakoon kerran kuukin jouluyönä. Minä olen siellä lämpöisessä majassani, ai- neelliset valmistukseni ovat tehdyt, ei häiritse mikään henkeni hartautta. Tiedän että saunani on valmiiksi sel- vinnyt, voin antaa pienoisten hetkien tässä kulua, ei se jäähdy. Tiedän myös, ettei minun sinne päästäkseni tar- vitse mennä ulos: tuossa tuvan muurin vieressä on pieni ovi, sen takana täysin puhdistunut joululöyly odottelee. Riisin vaatteeni tänne tuvan puolelle, sitten astun pu- dottavan askeleen tuon korkeahkon kynnyksen yli. Sitten vihdan haudontaa, kiukaan äänten kuuntelua - tuskin maltan enää liikahtaa. Vanhat rakkaat saunaelämykset.

Tulen tupaan, sytytän pystyvalkean ja oleilen sen va- lossa pitkät tuokiot ennenkuin pukeudun. Pienen ikku- nan alimmat ruudut ovat puolitiehen kinoksen peitossa, joten hangen kuutamokimmellys ikäänkuin tanssii suo- raan sisään. Oi elämän keskitettyä ihanuutta, oi rauhan runsautta, oi kylmyyden oivallista verhoa lämpöisen pe- sän ympärillä. Kuu ja tähdet, koko pakkastaivaan kupu, metsänlatvojen häipyvät perspektiivit; kaikki te olette olemassa vain ympäröidäkseen tätä lämmintä ihmis- majaa, joka taas on tässä ympäröidäkseen minun ole- mukseni lämmintä, keskeisintä tietoisuutta. Enkö olekin juuri pääsemäisilläni perille kaiken kaikkinaisen arvoi- tuksesta...

Pukeudun puolittain ja rakennan valitun ateriani, juon parhaan olueni, saunan kiukaan reunalla lämmitetyn. Hy- vä on minun ollakseni; pistäydyn jo pihallakin, annan kuivan pakkasen hiukan puraista ruumistani, kun katse- len jouluöistä avaruutta, vuoroin suoraan pääni päälle,

jatkuu sivulla 18

It has happened again, after some years, that the first snow of the season has stayed, to become the lasting snow of the winter. The waters have for some time now, been covered by a respectable coat of ice; there have been a few proper bliz- zards followed by the yellow gleam of a December sun... the delightfully calming glitter that promises longer days, even before they have ceased getting shorter. Into just such a set- ting must Christmas arrive, if it is to be a true nordic Christmas. Here the color of Christmas is a red glow, and its essence a snow-covered cottage, whose occupants have an abundance of peace, warmth and sustenance.

Oh how ardently again, with Christmas approaching, do I visualize for myself just such a cottage. I picture myself leav- ing the village for the backwoods. I travel the main road, by- passing official buildings and others where I wouldn't care to stop. I stroll the broad main road, where those I meet arouse my distrust until, in the shadow of some farm buildings, I turn onto a road that is narrower and lesser, yet it too a road, for all that. Already, when I glance back, I see the village as a pan- oramic view, although it can, at times, disappear from view behind an island stand of spruce in the field. The residences are typical old huts, gray and unpainted; times past linger in their porches and single-pole loft ladders. Undisturbed, I trudge past them, greeting a man standing in his yard, who is actually my nearest neighbor, and knows my affairs as in- timately as I do his, but with whom we don't maintain un- necessary contact. There, near the threshing-shed, my road turns off a second time, getting progressively narrower until, in the farthest corner of a field, it slips through a gate opening into the forest.

I have now arrived at my own private realm. This road leads somewhere into the distant back meadows, where it is con- fronted by the backwoods of an unfamiliar parish. Other than myself, there are no people at the end of this road. The road- sides tell their own tales. Evergreen boughs have been hauled out, the load etching a line on either side of the road. There, someone has yielded to the side, indicating a traveler on foot. I stop. A familiar resounding stillness. I feel the warmth of clothing on my skin. A flock of titmice squeak by without seeing me. The tiny featherballs scramble and flit nervously about, clean out a tree and move to another, stay- ing in the shadows the while. A short lull, a new flock... titmice, sparrows, gold-crested kinglets. The feel of morning was still in the air when I first observed them, and as the squeaking of the last flock ceases, it is clearly eventide. I move along my narrow road.

The forest becomes more sparse and the road descends steeply to a backwoods creek bed. The creek itself is hardly more than a skip across, crooked, rocky in places, but the creekbed follows its turns only generally as it cuts its way through the wilderness. Here there is a bridge and a gate opening. The road then follows the creekbed until I turn off a third time, now onto my very own path. There, on the stunted tree and bushcovered hillside, is my cottage.

Let Christmas eve come to me here. May these ordinary snow drifts sparkle their celebration as the stars glitter through the frost, and may the moon, for once, shine on this night before Christmas. I am there in my warm cottage, my material preparations are made, nothing disturbs my spirit of devotion. I know that my sauna is clear of embers and ready. I can relax a few moments... it won't cool. I know also, that to get there I won't need to step outdoors, for there, next to the fireplace, is a small door, and behind it waits a Christmas sauna... ready in all respects. I remove my clothing here in the house and step down over a rather high threshold. Then the steaming of the sauna whisk; listening to the sounds of the heated rocks; I'm not inclined to stir anymore. Dear, old sauna experiences.

I come into the house. I light a fire of upright sticks, and pause in it's light for long moments before dressing. The lower panes of the small windows are half covered by the drif- ted snow, so the glitter of the moonlight on the crust seems to

dance right in. Oh, the concen- trated beauty of life, the abun- dance of peace. Oh, the splen- did cloak of coldness that enve- lopes this warm nest. The moon and stars, the entire dome of the frosty heavens, the disappear- ing perspective of the forest tops; all of you exist only to sur- round this warm abode of man, which in turn is here to surround the warmth of my being, the very core of my awareness. Am I not on the threshold of a solution to the riddle of all existence...

I half dress and prepare the meal of my choice, drink my best beer, warmed on the edge of the

continues on page 18

Juhla-aikaa Connecticutissa

Tämän vuoden viimeiset juhlat on vietetty suomalaisilla seurataloilla. Edessä on hiljaiset talvikuukaudet kunnes huhtikuulla seuraelämä elpyy uudelleen saaden uutta vauhtia kevään hekumassa.

Sunnuntaina, jouluk. 2 p., Finnish American Heritage Society järjesti Suomen itsenäisyyden juhlan haalillaan Canterburyssä. Tilaisuus oli samalla Jean Sibeliuksen 125-vuotismuistojuhla.

Emme ole käyneet tällä haalilla vuosiin, nyt kuitenkin menimme, koska tilaisuus oli arvokkainta laatua.

Yritimme astua pääovesta sisään kuten ennen, vaan se oli suljettu ja nuoli osoitti astumaan sivuovesta. Pienestä sivuovesta emme kuitenkaan löytäneet kädensijaa, että olimme voineet avata oven, lopulta sain sormenpäni oven ja seinän rakoon joten ovi aukesi.

Rakennuksen keittiön puoleisesta sivuovesta työntyi joulukkoa paremmin salin.

Sisälle päästyämme huomasimme, että sali oli kaikin puolin kunnostettu, lattia uusittu jne. Jos työ oli tehty talkoovoimin, on siitä annettava tunnustus.

Ohjelma aloitettiin juhla-vala soitolla jota esittivät isä ja poika, Hannu ja Mark. Muusta ohjelmasta on jo varmaan aikaisemmin mainittu, joten en siihen kajoa.

Juhlapuheen piti professori William Hoglund Storss ylio-

pistosta. Muitakin puhujia oli, kaikki englanninkielellä ja vähemmän kuuluvasti.

Jäimme ihmettelemään, kun mitään ei sanottu sillä kielellä, jonka juhlaa vietettiin, vaikka kuulijakunta oli enimmäkseen vanhempaa väkeä, aikanaan Suomesta muuttaneita.

Mukana oli paljon Aura Seuran jäseniä puheenjohtajansa johdolla, joten kaunis suomenkieli, vaikka lyhytkin, olisi varmaan elävöittänyt juhlan tunnelmaa ja merkitystä.

Ravintola alakerrassa oli hyvä kuten aina meikkäläisten juhlissa. Korjauksia alakerassa oli myös tehty huomattavasti.

★

Aura Seuran joulujuhlaa vietettiin sunnuntaina, 9 p., Aura haalilla. Kauniisti koristettu Arnold Hartikan lahjoittama joulukuusi taka-alalla toivotti puolestaan vanhemmat ja lapset tervetulleiksi. Illan ohjaajana toimi mukavasti ja hilpeästi Carl D. Anderson.

Lapset, noin kymmenkunta, marssivat palavat kynttilät kädessä etualalle ja yhteisesti laulettiin "Silent Night" ja "Jouluyö".

Aura Seuran puheenjohtaja Olavi Kurko astui sitten esille toivottamaan yleisön tervetulleeksi juhlaamme.

Hannu Mäkipuro lauloi sen jälkeen suomalaisia joululauluja ja Olavi Kurko ja Hannu lauloivat sitten yhdessä ja sai-

vat vielä yleisönkin mukaan.

Seurasi sitten runo Karen Jalkaselta. Tämän jälkeen nuori neitonen Kaarina Kelly lauloi ihanaasti pari laulua.

Jillian Jalkanen lausui myös runon ja nuori mies Ryan Lisee lauloi. Piano soolon esitti Joshua Miler.

Sen jälkeen nämä nuoret, Joshua pianolla ja William Miller viululla esittivät dueton. William antoi vielä viulusoolon, Kun nämä nuoret kehittyvät heistä tulee vielä hyviä taiteilijoita.

Sitten ilmestyikin pukki Korvatunturilta, jakeli lahjoja lapsille ja lauloivat yhdessä joululauluja. Rienu oli lapsilla rajaton.

Lopuksi emännät olivat varanneet antoisan joulupöydän puuroineen ja muine herkkui-

neen. Joulujuhlamme oli taas onnistunut ja väkeä kiitettävästi.

Aura Seura haluaa toivottaa kansalaisillemme Hyvää Joulua sekä terveyttä ja toiminan iloa Uudelle Vuodelle -- 1991

Seuramme puolesta
Arvid Sjogren

Suomessa tiedustellaan

Ida Kuhlman, syntynyt 1845 Lammin pitäjän Koskella, puoliso Henrik Mård. Heillä poika Väinö, syntynyt 1886 USA:ssa.

Idan kolme sisarta muutti USA:han 1800-luvun loppupuolella: Maria Wilhelmiina, syntynyt 1839, ja Amanda syntynyt 1850. Toinen heistä oli naimisissa Lähteenmäen kanssa. Heidän poikansa asui Worcesterissa, Massachusettsissa. Toinen oli naimisissa Suomelan kanssa. heidän poikansa Felixin asuinpaikka oli Jersey City, NY. Gunilla oli avioliitossa Liljeqvistin kanssa. Heillä tyttäret Irja ja Irma. Toisen puoliso oli Winston Smith, asuinpaikka Berkeley, California. He kävivät Suomessa 1970.

Edellä lueteltujen Mårdin, Lähteenmäen, Suomelan, Liljeqvistin ja Smithin perheen jäseniä tai henkilöitä, jotka heistä jotain tietävät, pyydetään ottamaan yhteys Suomi-Seuraan osoitteella: PL 213, 00171 Helsinki, Finland.

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC

Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

Suomen Pääkonsulinvirasto

380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

Berkely, CA

Ulkona on pimeä ja sataa, mikä on outoa kaiken aurin-gonpaisteen jälkeen. Toivotavasti saamme vettä tänä talvena! Pilvet näyttävät yleensä suunnistavan pohjoiseen. Talven pitäisi virallisesti alkaa vasta 21 päivä, mutta öisin on ollut viileää, usein on kuuraa kattojen päällä aamuisin.

Itsenäisyyspäivän juhla toi paljon suomalaisia Veljeysseuralle. Juhlan kohokohta oli, kun varakonsuli Etti Jaaro puhui Suomesta ja sen kehityksestä toellisuusmaaksi sekä erittäin menestyksellisestä toiminnasta kansainvälisellä tasolla.

Tiistai-iltana hän selosti meille Suomen eläkeasioita, sillä täällä on monia, joilla on mahdollisuus saada eläkkeitä Suomesta, joten kauniit kiitokset vierailusta täällä!

Muusta ohjelmasta haluan mainita miesten komean laulun, joka sai suuret suosionosoitukset. Heistä useimmat ovat sotaveteraaneja, joten Sillanpään Marssilaulu toi sotatajan muistot mieleen.

Sitten nuori Johanna Rau-

hala lausui kirjoittamiaan runoja ja kertomuksen, kuinka he lapsena vierailtuaan Suomessa menivät poimimaan siemeniä. Hyvää jatkoa Johanna!

Ohjelman lopussa Laulukouros lauloi kalevaisia ja Sibeliuksen lauluja, sillä tänä vuonna tuli kuluneeksi 150 vuotta Kantelettaren julkaisemisesta, ja 125 vuotta Jean Sibeliuksen syntymästä.

Lasten Joulujuhlissa oli 88 lasta ja toista sataa aikuista. Meidän kaikkien suosima lahjakas hanuristi John Molinari ja hänen rouvansa eivät ole enää elossa, mutta pojanpoika James Molinari soitti meille pianoa erittäin hyvin 13-vuotiaaksi. Koko lasten ohjelma oli hauska.

Sitten tuli oikea Korvatunturin Joulupukki tuomaan valttavan lahjapaljouden, joten kaikki lapset saivat hyvän lahjan.

Monet kiitokset Irma Järvenpäälle, kun jaksoi keittää niin suuret padat riisipuuroa, mikä oli oikein hyvää! Margaret Saarni teki valtavasti taitakkuu sivulla 19

CHRISTMAS ...

continued from page 17

sauna stove. I feel good, being here; I even step out into the yard and let the dry cold bite my body a bit as I gaze into the amplitude of this Christmas night, alternately directly overhead or then to the horizon, where some unfamiliar, exceedingly bright star has just now appeared. There, slightly lower, is my insignificant road which, anymore tonight, nobody else will travel. Unless, perhaps, some fairytale figure that my imagination places there. Some old ghost story, heard in my early childhood ... The frost snaps warningly.

I go in and read the Christmas story from an old book. It is wonderful, that on this bright, cold winter night, it is not at all difficult to visualize the field of Bethlehem, and shepherds on that field. Also, on this Christmas eve, God, indisputably, has the glory on high, there is peace in the land, and I don't have ill will toward anyone. I can't imagine anybody dying at this moment, and those, previously dead, I seem to see as alive, somewhere, bright as the moonlight.

Now comes the final rite of my celebration arrangement. At two o'clock, I slip back into the sauna and climb up onto the bench. The afterwarmth is still a bit fiery, and because of this, I open up the roof scuttle. The moon has, by now, arrived on this side of the earth, I gaze at it a moment through the scuttle opening, then stretch out on the straw.

A person's spiritual beatitude is very likely at its peak at a time when he can picture the coming of death as a peaceful, uplifting, festive occasion. This is the way it was with me, in the spirit of that early Christmas morning, surrounded by the wilderness... in reverie. There, I could allow it to come. There, all things done and left undone are so insignificant; all human relationships... even the closest. This state of being and position, I would hope one day to attain, when that notable moment is at hand. From there, I would hope to be able to leave, unseen and unheard, with nobody aware of my leaving. ... an infinitely small, warm spot, in the middle of an infinitely large, cold space, is extinguished.

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin: 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

BERKELEY...

jatkoka sivulta 18

män juhlan hyväksi ollen johtajana ja ostaen kaikki joulu-lahjat, joihin rahat kerätään kahvirahoista kokousten jälkeen, sekä yksityisistä lahjoituksista.

Tämä onkin ainoa juhla, jolloin näemme niin monet nuoret vanhemmat lapsineen. Paljon kauniita, lahjakkaita lapsia on jälkipolven joukossa, joten toivomme heitä useammin suomalaisiin tilaisuuksiin.

Laulukuoron ohjelma on ensi lauantai-iltana. Sharon Tissue laulaa sooloja. Kuoro laulaa paljon kauniita joululauluja Victor Gavendan johdolla. Yleisö laulaa yhteislauluja, minkä jälkeen tanssimusiikkia soittavat Tuula, Timo ja Unto Laine.

Suomalainen joulukirkko on klo 8:00 aamulla. Suomalaiset jumalanpalvelukset pitää pastori Tom Hope joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena sunnuntaina alkaen klo 12 päivällä.

Suomalaisille kielenkääntäjille haluaisin sanoa, että jos kirjat ovat amerikkalaisten mielestä ikäviä, niin onhan Suomessa paljon humoristisia kirjoja. Kääntäkää Hilja Valtosen "Rakas Vihtori" tai "Nuoren Opettajattaren varaventiili", ovat hauskoja!

Onnellista Uutta Vuotta!

Aini Tossavainen

Oletko muistanut uusia tilauksesi?

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIAITSEVA

FRANK H. MILES COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia vuodesta 1896

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

MAYNARD, MA - Fanny Helander (kuvassa keskellä) juhli äskettäin 100-vuotissyntymäpäiväänsä poikansa Roy Helanderin (vas.) ja miniänsä Raija Helanderin (oik.) järjestämällä kutsuilla. Noin 60 sukulaista, ystävää ja tuttavaa kävi onnittelemassa päivänsankaria iltapäivän aikana.

Octavio Paz:

Ihminen on itsemurharotu

Nobelin kirjallisuuspalkinnon saaja **Octavio Paz** puhui synkkään sävyyn maailman tulevaisuudesta viime viikon maanantaina pidetyissä palkintojuhlissa Tukholmassa.

- Ajattelematon edistyskulttimme on muovannut meistä itsemurharodun, meksikolainen Paz sanoi.

Nobelkirjailija käsitteli puheessaan mm. ihmisen ympäristöään vastaan tekemiä rikoksia ja aatteiden romahtamista. Hänen mukaansa 1900-luvun päättyessä päättyy myös yksi aikakausi, jonka jälkeistä tulevaisuutta hän ei osannut ennustaa.

- Yhdestä asiasta voimme kuitenkin olla varmoja: Elämä maapallollamme on uhattuna, ja uhka on ihminen itse, Paz

sanoi.

Paz ja kanadalainen fyysikko **Richard E. Taylor** olivat ainoat ei-yhdysvaltalaiset, jotka ottivat vastaan Nobelin palkinnon kuningas **Kaarle Kustaan** kädestä Tukholman Konserttitalossa.

Kemian palkinnon otti vastaan amerikkalainen **Elias James Corey**, ja lääketieteen Nobelin jakoivat **Joseph E.**

Murray ja E. Donnall.

Vasta vuonna 1969 perustetun Nobelin talouspalkinnon jakoivat **Harry Markowitz, Merton Miller ja William Sharpe.**

Kaikki Tukholmassa palkitut nobelistit lähettivät yhteisen onnittelusähkeen Nobelin rauhanpalkinnon saajalle Neuvostoliiton presidentille **Mikhail Gorbatschoville.**

Sydämelliset kiitokseni

osakseni tulleesta

huomaavaisuudesta

merkkipäiväni johdosta.

Fanny Helander
35 Fairfield St.
Maynard, MA 01754

Bangor, ME

Mikäli lahjalistallanne on taiteenystäviä, kannattaa pistäytyä Central Place Galleries taidegalleriassa, 77 Central St., minkä tiloissa on näytteillä tunnettujen taidemaalareiden pikkutöitä, kooltaan korkeintaan 8" x 10", pukinkonttia varten.

Nuori maalari **Eric Aho**, Putney, VT:stä, on yksi näyttelyn 17:sta taitelijasta. Galleria on avoinna tiistaina lauantaihin klo 10 aam. - 6 ill. ja sunnuntaisin klo 10 aam. - 5 iltapäivällä.

Fitchburg, MA

Liisa Mustanoja, Suomi-Seuran järjestösihteeri, puhuu Saiman Puistossa sunnuntaina, tammik. 6. p:nä klo 2 iltapäivällä.

Mustanoja tulee vastamaan Suomi-Seuraa koskeviin kysymyksiin. Hän toivoo tapaavansa mahdollisimman monia paikallisia amerikkalais-suomalaisia saadakseen tietää, miten seura voi auttaa paikallisia suomalaisjärjestöjä.

Kahvitarjoilu seuraa puhetta.

SYNTYNYT

TYTTÖLAPSI, Sarah Marie, syntyi jouluk. 11, 1990 Burbankin sairaalassa Charline ja Lenny R. Laaksolle, 31 Gloria Ave., Fitchburg, MA. Sarah'lla on neljä sisarusta.

Isovanhemmat isän puolelta ovat Toini ja edesmennyt Rudolph A. Laakso, Fitchburg, MA, ja äidin puolelta Kathryn ja edesmennyt Edward Comeau, Belmont, MA.

NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161

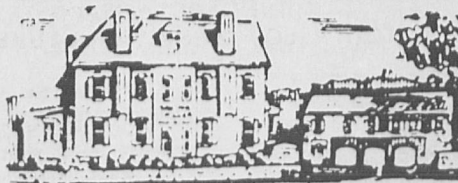
ARTHUR A. NORDGREN

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

Uutispaloja

Elm St. Lähetysseurakunnan emeritus pastori William Sumnerin poika William Sumner Jr. on valittu kotivaltiossaan Havaijilla vuoden biologian opettajaksi. Hän toimii Iolani Preparatory Schoolin tiedeosaston pääopettajana Honoluluissa, missä hän ja hänen vaimonsa Carol asuvat.

Sumner vastaanotti kunniakirjansa Houstonissa Texasissa tiedeopettajien kansallisessa konferenssissa.

★

Fitchburgin Kalevaisten syyslukauskausi päättyi perinteiseen tapaan Kiitospäivän alla yhteisen päätösjuhlan merkeissä.

Ala-asteen, keskitason ja yläasteen oppilaat opettajineen, sukulaisineen ja ystävineen täyttivät Mechanic Streetillä sijaitsevan Kaleva kodin yläkerran salin laidasta toiseen.

June Rantanen, seuran koulukomitean edustaja, toimi illan juontajana. Puheenjohtaja Sirkka-Liisa Ayoub kiitti oppilaita ja opettajia kuluneesta lukukaudesta.

Ala-astetta opettavan Marita Cauthenin oppilaat aloittivat ohjelman lukemalla lorun Kantelettaresta.

Vuodesta 1972 Kalevaisten kielikursseilla opettajana toiminut Rauni Cote ei valitettavasti voinut osallistua päätösjuhlaan sairastumisensa johdosta.

Hänen mielikuvitusrikkaat ja kyvykkäät keskiasteen oppilaansa vetivät mainion ohjelmaosuutensa läpi ilman opettajaakin.

Tulevia tilaisuuksia

Finnish Ski Clubin Uuden vuoden vastaanottajaiset maanantaina, jouluk. 31.p:nä Saiman Puistossa. Veikko Honkala soittaa. Kaikki mukaan!

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO
69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

JOYCE I. HANNULA CFP
Personal Financial Planner
79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473
874-0629 or 832-6368

IDS

Yläasteen oppilaat olivat myös valinneet omaksi ohjelmakseen käännöstöyöhön liittyneen arvoitusleikin.

Keskitason oppilaat viihdyttivät yleisöä hausalla arvoitusleikillä.

Finnish Ski Clubin
Uuden Vuoden vastaanottajaiset
Maanantaina, jouluk. 31. p:nä klo 7 ill. - 1 yöllä
Saiman Puistossa, Fitchburgissa

Veikko Honkala soittaa
Monipuolinen voileipäpöytä
Liput \$15.00 Ostettava etukäteen
Saataavissa Raivaajista ja jäseniltä

Tehkää jouluostoksenne Mini Mallissa
Kaikki juhla-ajan mieliruokanne tarjolla...

Lipeäkalaa, ruotsalaista Pressyltaa (härän- & sianliharullaa), ruotsalaista Kalvsyltaa (vasikan- & sianlihahyyliä), Göteborg makkaraa, Bratwurst makkaraa, joululeipiä, kahvileipää, vortbread leipää, Holiday Treat kahvileipiä, sämpylöitä, pitkoja, leipää, reikäleipää, korppuja.
Puolukoita, matjes silliä, maustemakkaraa, perunajauhoja, kaardemummaa, jouluglöggiä, Wasan kokojyvä näkkileipää, Kingsbreadin näkkileipää, kuohuvaa puna- & valkoviiniryppälemehua (alkoholitonta).

Käykää kaupassamme! Ellei meillä ole haluamianne tarvikkeita, voimme ne tilata.
Rajoitettu määrä hyllillä, tehkää ostoksenne ajoissa

Hauskaa joulua ja Onnellista Uutta Vuotta

MINI MALL MART
Joseph R.P. & Phillis Daly
432 Mechanic St., Fitchburg, MA
Tel. (508) 342-5452

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Luokka oli keksinyt kivan arvoitusleikin: kukin oppilas luki suomeksi yhden Hanhiemon satulippaan lorun (Mother Goose) ja yleisön tehtävänä oli lausua sama englanniksi.

Oikein arvanneet saivat kiitokseksi vaivastaan pikku lahjankin!

Ellen Hangaksen oppilaat, siis yläaste, oli päättänyt samantyyppiseen ohjelmaan. Kukin oppilas oli kääntänyt suomeksi tunnetun englanninkielisen runon, sanonnan yms. ja yleisöä pyydettiin jälleen arvaamaan oikea vastine.

Hauskaa ohjelmaa seurasi kahvitarjoilu moenlaisine herkuineen, joista kiitos Kalevan Naisille ja Ritareille.

★

Niille lukijoille, jotka ovat kiinnostuneet huhtikuun 4. - 8., 1991 Floridassa pidettävästä FinnFestistä, mutta eivät halua matkustaa sinne yksinään, haluamme kertoa Ellen jatkuu seuraavalla sivulla

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaustaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiamuuna asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 aam. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan väliaikaisena työntekijänä toimii Erkki Kivi vaimonsa Saara-Liisan kanssa, puh. 345-4264. Kotiosoite: 313 Elm St., 3. kerros, Fitchburg.

Joulujuhla aatonaattona, sunnuntaina, jouluk. 23. p:nä klo 2 ip. Kaikki tervetulleita!

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaustaus *New Life* asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 illalla aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Keskiviikkona, jouluk. 19. klo 7:30 ill. Adventti-ajan hartaustilaisuus.

Torstaina, jouluk. 20. Pre-school Jouluohjelma klo 7:00 illalla.

Lauantaina, jouluk. 21. Joulu "Caroling" klo 1:00 ip. lähetetään kirkolta.

Sunnuntaina, jouluk. 23. klo 7:15 aam. Suomen kielinen luterilainen tunti WMCX, 1000 am. Klo 8:15 Suomen kielinen **Joulu-jumalanpalvelus** ja ehtoollisen vietto. (Naiskuoro kokoontuu Barbara Palomäen kotiin jouluaamiaiselle). Klo 9:00 Aikuisten Raamattu tunti. Klo 9:15 Sunnuntai koulu. Klo 9:30 Korkeakoululaisten Raamattu tunti. Klo 10:00 "Elders" rukous. Klo 10:30 Englanninkielinen jumalanpalvelus.

Maanantaina, jouluk. 24. **Joulu aattona** englanninkielinen jumalanpalvelus 7:30 ill.

JOULUJUHLA
Christmas Celebration

Fitchburgin Suomalainen Bethel-seurakunta järjestää joulujuhlan kaikille suomalaisille aatonaattona, sunnuntaina, jouluk. 23. p:nä klo 2 ip. Elm St. Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg

Tervetuloa laulamaan joululauluja ja nauttimaan kahvipöydän herkkuja!

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

WORCESTER, MA - Helen ja Tarmo Hannula tekivät kesällä 15-päiväisen matkan länsirannikolle tyttärensä Jeanne Russellin ja tämän perheen luokse. Jeanne, hänen aviomiehensä Stanley ja pariskunnan lapset Katherine ja Charles asuvat Lakeside, Oregonissa. Tyynenmeren lähistöllä sijaitseva Lakeside on Ten Mile järven rannalla ja siellä asuvat Russellit omistavat Ten Mile Marina -nimellä toimivan

laivojen säilytys- ja kunnostustelakan. Järvi on suosittu kalastus- ja lomakohde. - Ylläolevat kuvat Hannuloiden lomamatkalta. Vasemmalla Tarmo (vas.) ja Helen Hannula lastenlastensa Katherine ja Charlesin seurassa, oikealla Russellit kotonaan, Katherine (vas.), Jeanne, Stanley ja Charles.

Kuvat: Helen ja Tarmo Hannula

Fitchburgin Kaupungin kirjastossa on kuun loppuun asti esillä suomalaisten joulukorttien näyttely. Kortit ovat fitchburgilaisen Signe Sipilän kokoelmista. Suomessa asuvat sukulaiset ja ystävät ovat ne hänelle vuo-

sien mittaan lähettäneet. Kortit on esillä kahdessa kauniissa lasikaapissa, mitkä ovat Sipilän aviomiehen Laurin käsityötä.

UUTISPALOJA ... jatkoa edellisiltä

Ala-asteen oppilaat lausumassa runoan Kalevan Naisten ja Ritarien suomenkielen kurssien päätösjuhlassa.

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Tastulan suunnittelemasta ryhmämatkasta.

Suunnitteilla on kolme erillistä matkustamismahdollisuutta: 1. paketti, huhtik. 4 - 8, 1991, tarjoaa lentomatkan Lake Worthiin, vaihtoehtoisen neljän yön hotellimajoituksen ja matkaoppaan palvelut. 2. paketti, huhtik. 2 - 13, 1991, tarjoaa 12-päiväisen bussimatkan ja 3. paketti, huhtik. 4 - 12, 1991, koostuu FinnFestis-

tä ja nelipäiväisestä Bahaman risteilystä norjalaisella Sunward II aluksella.

Tastula on aikaisempinakin vuosina järjestänyt ryhmämatkoja FinnFest juhille erittäin hyvällä menestyksellä.

Tällä hetkellä hän on saanut yhden bussin täyteen, ja ottaa nimiä toista bussia varten.

Mikäli olette kiinnostuneita ryhmämatkoista, ottakaa yhteys Tastulaan mahdollisimman

pikaisesti osoitteella: Ellen Tastula, 15 Woodworth Avenue, Fitchburg, MA 01420 tai puhelimitse 508-342-1693.

ALICE & EUGENE HEIKKILA

**TERVETULOA
YSTÄVÄT**

LUNENBURG
FORD • ISUZU

Rte. 2A, Lunenburg • 345-1011

**NORTH
END** SUBARU • MAZDA

Rte. 2A, Lunenburg • 582-4911

HEIKKILA COUNTRY DEALERSHIPS

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

Suomen uutisia

Suomen uutisia

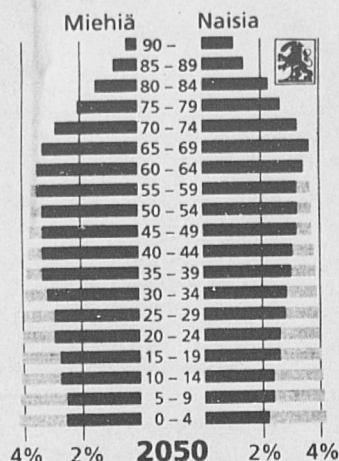
LTK:n Pekka Merenheimo:

Suomi tarvitsee toista miljoonaa maahanmuuttajaa

Liiketyöntantajain keskusliiton yhteiskuntayksikön johtajan Pekka Merenheimon mielestä Suomen rajat olisi avattava siirtolaisille, jotta ikääntyvä kansa selviäisi tulevaisuuden ongelmistaan.

Hän ottaisi uuden ulkomaa-laispolitiikan perustaksi siirtolaisasian neuvottelukunnan laskelmat, joiden mukaan tulevien vuosikymmenten työvoimavajauksen täyttäminen vaatisi vuodessa 15,000 maahanmuuttajaa perheineen.

Suomalaisten ikä- ja sukupuolirakennetta kuvaava väestöpyramidi olisi tasapainossa vasta sitten, kun maahan on muuttanut toista miljoonaa uutta asukasta.

Väestöpyramidi esittää Suomen väestön jakautumisen ikäryhmän ja sukupuolen mukaan vuonna 2050. Harmaalla merkitty alue on "puuttuvaa väestöä", joka tarvittaisiin pitämään yllä elintasoja.

"Jotain pahasti vialla"

Koivisto huolissaan työelämästä

Presidentti Mauno Koiviston mielestä suomalaisessa työelämässä on jotakin pahasti vialla. Koivisto pitää huolestuttavana esimerkiksi sitä, että 55-64-vuotiaista jo puolet on varhaiseläkkeellä tai muuten pysyvästi poissa työelämästä.

Koivisto arvioi äskettäisessä Työelämä-lehdessä, että monet työtehtävät ovat kulumataneet tekijänsä joko fyysisesti tai henkisesti ennen aikaan.

Syitä löytyy varmasti töiden järjestämisestä, ilmapiiristä työpaikalla sekä koulutuksen ja kuntoutuksen puutteesta. Tottakai parantuneet mahdollisuudet jäädä taloudellisesti turvautui varhaiseläkkeelle vaikuttavat myös. On sekä työntöä että imua, hän

sanoo.

Koivisto uskoo, että työelämän kysymykset ovat 1990-luvun tärkeimpiä yhteiskuntapolitiittisia asioita.

Paineita pakolaisista

Presidentti toistaa käsityksensä siitä, että Suomen ja Neuvostoliiton välillä on taroituksenmukaista säilyttää viisumikäytäntö. Hän arvioi, että muuten taloudellisen pa-

kolaisuuden paine voi muodostua kohtuuttomaksi pienille työmarkkinoillemme.

Suomen on joka tapauksessa syytä varautua työmarkkinoitten aikaisempaa paljon suurempaan kansainvälistymiseen. Vieraisiin ja vaikeisiin olosuhteisiin muuttajia on autettava sopeutumaan suomalaisen yhteiskuntaan. Vieraat kulttuurit ovat sekä rikkaus että monien tulevien hankauksien aihe tai veruke, Koivisto pohtii.

Presidentti puolustaa haastattelussa valtion ylläpitämää työnvälitystä, jotta voitaisiin turvata kansalaisten yhdenvertainen ja monipuolinen palvelu. Koivistolta kysyttiin tätä, sillä muissa pohjoismaissa käydään vilkasta keskustelua työnvälityksen yksityistämistä.

Kierrätyskeskuksessa jo 7,000 kävijää

Helsingin Kierrätyskeskuksen ensimmäisen toimintakuukauden aikana noin 7,000 kävijää on löytänyt keskukselta itselleen tarpeellista tavaraa.

Suurin osa keskuksen kautta kiertävästä tavarasta on ollut vaatteita, leluja, astioita ja lehtiä sekä kirjoja. Kierrätyskeskuksen kautta kulkee myös kodinkoneita, jotka tosin eivät kauan ehdi keskuksessa pölyttymään.

Keskuksen auto noutaa tavaraa, jota antaja ei itse pysty kuljettamaan. Kuljetuspalvelu on osoittautunut hyvin suosituksi.

Rintasyöpäleikkauksissa suositaan säästävää leikkausta

Suomen Akatemian lääketieteellinen toimikunta on pohtinut Espoon Hanasaaressa kaksi vuorokautta rintasyöpäpotilaiden hoidon kehittämistä. Kokouksen tuloksena asiantuntijat pääsivät yksimielisyyteen hoitotavasta.

Rintasyöpä löydetään nykyään aikaisemmassa vaiheessa kuin ennen ja tämä mahdollistaa rintaa säästävän hoitomuodon yleistymisen samoin yli 80 prosenttia sairastuneista pystytään pelastamaan.

Koska rintasyövän havaitsemismenetelmät ovat kehittyneet erityisesti mammografian ansiosta, ehdottavat asiantuntijat säästävän rintakirur-

gian lisäämistä.

Säästävällä leikkauksella poistetaan pahanlaatuinen kasvain ja kainalosta imusolmukkeet. Tämän jälkeen annetaan tavallisesti sädehoitoa, jonka tarkoitus on hävittää mahdollisesti jäljelle jääneet syöpäsolut.

Kun säästävää leikkausta yleistyy, vaatii se Hanasaaren kokousasiantuntijoiden mukaan leikkauksen jälkeisen seurannan tehostamista ja pyyvän potilas-lääkärisuhteen tehostamista.

Rintasyövän ennustetaan kaksinkertaistuvan nykyisestä 2 000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä.

ARS Fennica valinnut ehdokkaansa

Ensimmäisen Ars Fennica-kuvataidepalkinnon ehdokkaat on valittu. Ehdokkaita on kymmenen ja palkinnon voittaja selviää keväällä. Palkinnon arvo on 150,000 markkaa.

Kaikki ehdokkaat ovat tunnustusta saaneita kuvataiteilijoita.

Ehdokkaat ovat: Cris af Enehielm, Radoslaw Gryta, Outi Heiskanen, Marja Kanervo, Matti Kujasalo, Leena Luostarinen, Mari Rantanen, Hannu Siren, Osmo Valtonen ja Maaria Wirkkala.

Valtaosa suomalaisista ei hyväksy pakolaisten virtaa itärajan takaa

Neljä viidestä suomalaisesta on tuoreen mielipidekyselyn mukaan sitä mieltä, että Suomen viranomaisten tulisi pitää Neuvostoliitosta mahdollisesti pyrkivät suuret pakolaisryhmät rajojen ulkopuolella. Itärajan yli pyrkiviä tulisi auttaa kotimaassaan. Tiedot ilmenevät sanomalehti Uuden Suomen Taloustutkimus Oy:llä teettämästä tiedustelusta.

Noin puolet haastatelluista pitää todennäköisenä, että itärajan yli alkaa tulla suurin

joukko pakolaisia. Kolme neljästä suomalaisesta katsoo, että hallitus ja viranomaiset eivät ole riittävästi varautuneet neuvostopakolaisten mahdolliseen joukkomuuttoon.

Suomalaiset ovat kyselyn mukaan valmiita auttamaan Karjalassa puutteessa eläviä.

Haastattelututkimus tehtiin 26.-27. marraskuuta. Kyselyyn osallistui neljäsataa 15-59-vuotiasta suomalaista.

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK \$398 - LOS ANGELES \$498
TORONTO \$725

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -

* ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD *

For reservations contact:

TRAVEL SERVICE
425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017
New address, same location

Telephones:
212-832-8989 or 800-677-6454
Puhumme suomea

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Koivisto päätti yksin pakotelinjasta

Suomi on noudattanut moraaliaan

Presidentti Mauno Koivisto teki yksin päätöksen Suomen käyttäytymisestä YK:n turvallisuusneuvoston Irakia koskevassa äänestyksessä.

Koivisto perusteli pikaista päätöstään mm. sillä, että samoihin aikoihin Suomesta oli lähdössä valtuuskunta keskustelemaan suomalaisen panttivankien vapauttamisesta.

Jos kysymys Suomen suhtautumisesta olisi vielä ollut auki, kun panttivangeista neuvoteltiin, olisi se Koiviston mukaan vaikeuttanut asian hoitoa ratkaisevasti.

Suomi ei Koiviston mukaan ole joutunut Persianlahden kriisin vuoksi ristiriitaan omien motiivinsa kanssa. Kansallisten etujen kannalta oikea toiminta on ollut myös meillä vallitsevien moraalikäsitteiden mukaista, Koivisto sanoi.

Presidentti Mauno Koivisto selvitti eduskunnan ulkoasianvaliokunnalle Suomen linjaa Persianlahden kriisin ja Euroopan yhdentymiskehityksen suhteen. Tapaamisen jälkeen Koivisto vastasi tiedotusvälineiden kysymyksiin näistä aiheista.

Koivisto ja ulkoministeri Pertti Paasio (sd) osallistuvat pari viikkoa sitten Pariisiin Ety-kokoukseen. Yhdysvaltain ulkoministeri James Baker tiedusteli silloin Paasiolta Suomen kantaa Irakiin kohdistettavaan voimatoimetkin sallivaan päätöslauselmaan.

Koivisto kertoi lehdistötilaisuudessa tehneensä yksin päätöksen siitä, että Suomi tukee tämän sisäisistä lauselmia. Hän sanoi päätyneensä siihen tulokseen, että on viisainta ottaa sellainen kanta aikaisemmin kuin myöhemmin.

- Mitä myöhemmin otamme kannan, sitä enemmän se herättää huomiota. Oli myös näköpiirissä, että meiltä oltiin lähtemässä keskustelemaan Bagdadiin panttivankien vapaaksi saamisesta. Jos tämä kysymys olisi ollut auki, on syytä olettaa, että Irakin hallitus olisi silloin pannut ehdoksi, että me joko äänestämme vastaan tai pidättäydymme äänestämästä. Sitä me emme tietenkään olisi voineet hyväksyä, jonka jälkeen Irakin olisi ehkä ollut pakko sanoa, että he eivät päästä panttivangeja vapaaksi, Koivisto

selvitti päätöstään.

YK:n turvallisuusneuvosto päätti jouluk. 4. päivän lehdistötilaisuutta edeltäneellä viikolla koventaa toimiaan Irakia kohtaan. Turvallisuusneuvosto antoi Irakille aikaa tammi-kuun 16:nteen päivään asti poistaa joukkonsa Kuwaitista. Päätöslauselman on tulkittu merkitsevän myös sotilaallisen voimankäytön mahdollisuutta.

Moitteita Aaltoselle

Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja **Markus Aaltonen** on julkisuudessa moittinut sitä ettei valiokuntaa informoitu Suomen kannasta etukäteen. Koivisto otti asiaan varsin tiukan kannan.

-En ole huomannut, että kukaan olisi ehdottanut valtiosäännön muuttamista siitä minkälainen se on ja sen mukainen päätöksentekojärjestys ja vastuun kantaminen.

- On käyty keskustelua, ettei eduskunnan rooli ole ollut riittävä. Koska hallitus on aikaisemmin informoinut erityisesti ulkoasiainvaliokuntaa, nytkin olisi pitänyt niin tehdä. Voi sanoa, että kun aikaisemmin on ollut hyviä perusteluita, hyvä tilaisuus informoida valiokuntaa, ja kun nyt ei ollut tilaisuutta, tästä hyvästä käytännöstä annetaan nyt sitten moitteita. Mitä johtopäätöksiä tästä pitäisi tehdä vastaisen varalle, Koivisto sivalsi

Aaltosta.

- Mitäs sitten tapahtuu jos presidentti asettuu yhdelle kannalle ja eduskunta toiselle? Mitä sitten tehdään valtiosäännön mukaan, Koivisto jatkoi.

Presidentti ja UAV sopivat eilen, että valiokunta pohtii millaista roolia, joka olisi sopuisuudessa valtiosäännön kanssa, eduskunta voisi jatkossä näytellä. Tai miten valtiosääntöä pitäisi ehkä muuttaa.

Koiviston oma kanta asiaan on selvä.

- En voi olla kehittämässä mitään sellaista käytäntöä, joka olisi ristiriidissa meidän säästöjen kanssa, sillä tavalla myös että syntyisi joku epäselvyys siitä, kuka vastuun kantaa.

Pidättyä ei voitu

Koiviston mukaan Suomi ei harkinnut äänestamisestä pidättäytymistä turvallisuusneuvostoissa.

Presidentti ei kuitenkaan

pidä todennäköisenä, että sota Persianlahdella alkaisi heti määräajan loputtua.

- Pitäisin erittäin epätodennäköisenä, että näin kävisi. Nyt on syytä todeta, että sota ja rauha eivät ole totaalisesti YK:n hallinnassa ja että aseellinen välienselvittely voi lähteä myös muulla tavalla liikkeelle.

Moraali kestää

Presidentti Koiviston mukaan Suomi ei ole Persianlahden kriisin suhteen joutunut ristiriitaan omien motiivinsa kanssa.

- Tilanne on se, että mikä on ollut meidän kannaltamme kansallisten etujemme kannalta oikeaa toimintaa, on ollut meillä vallitsevien moraalikäsitteiden mukaista, Koivisto sanoi.

Presidentti ei ole havainnut, että Suomen ottamat kannanotot olisivat poikenneet muiden puolueettomien maiden lausumista, kuten Irak on väittänyt. Syytteitä **Marjatta Ra-**

sin lausunnoista Koivisto kommentoi "kaikki kelpaa kun on tarvetta."

Pauli Takala (Demari)

Tyhjiä vanhainkoteja myynnissä

Lähivuosina Suomessa on lähes 60 tyhjäksi jäävää vanhainkotiä myynnissä. Entisiä vanhainkoteista on monelle tullut myyntiongelmia, koska niille ei ole helppoa löytää ostajia. Ne sijaitsevat usein kaukana keskustasta, ovat huonokuntoisia.

Niitä on ehdotettu mm. paikalliskeskuksiksi, mutta sosiaalishallitus ei ole innostunut asiasta.

Tyhjiksi jääneitä vanhainkoteja on sen sijaan lepopokoteina, pienteollisuuden käytössä sekä päihdeongelmaisten majoituspaikkoina.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930
Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita.
Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O.Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjä halutaan

RAIVAAJAN 85-vuotisuuden merkeissä olemme panneet alulle kampanjan tilaajajoukkomme lisäämisestä usealla sadalla. Päämääränämme on 850 UUTTA tilaajaa 85-vuotislahjana! Jokainen UUDEN 12 kk. tilauksen hankkija pääsee osallistumaan vuoden lopulla pidettäviin arpajaisiin. Palkintoina on \$200, \$100 ja \$50. Arvonta taphtuu joulukuun 31, 1990. JOKA kerta kun lähetätte UUDEN tilauksen, laitamme nimenne arpapussiin, josta vedämme voittajat vuoden lopulla. Siis, ei enää lehteä kirtämään kädestä käteen ystävälle, naapurille tai sukulaiselle. Kehottakaa heitä tilaamaan lehti itselleen! Myös oma UUSI tilauksenne osallistuu arvontaan.

Raivaaja Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

TILAUSLOMAKE USA 12 kk. \$20.00 Ulkomaille 12 kk. \$24.00

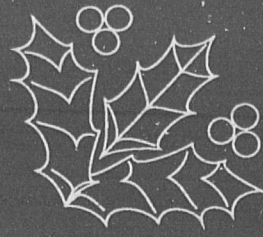
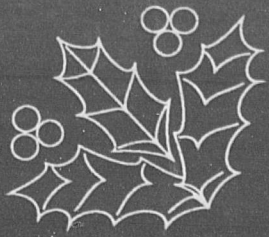
Hankkija: _____

Osoite: _____

Tilaaaja: _____

Osoite: _____

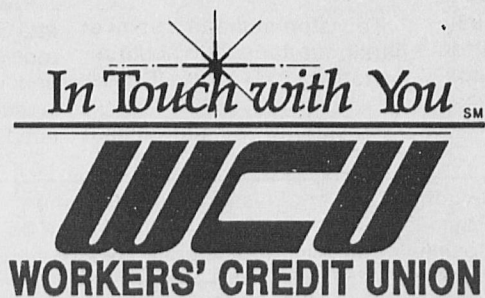
HAUSKAA JOULUA

To All Our Friends From Workers' Credit Union.

Board of Directors

Otto H. Anderson
Joseph Byrne
John Chiasson
Philip H. Dotten
Robert Gummerus
Jonathan N. Ratila
Turo L. Hallfors
Weikko Hill
Charles E. Koski
Wilho J. Myllymaki
Eino E. Niinimaki
Anthony T. Safka
Ahti O. Wiita

Happy Holidays

Anthony T. Safka

Chairman of the Board
Philip H. Dotten
Vice Chairman of the Board
John Chiasson *President*
Robert Gummerus *Clerk*

Eino A. Tofferi *Honorary President*
Arno J. Hansas *Honorary Director*
Russell Huse *Honorary Director*
Savele J. Syrjala *Honorary Director*
Herbert Laakso *Honorary Director*

Atty. A.P. San Clemente
Legal Counsel

815 Main Street, Fitchburg 345-1021
313 Pleasant Street, Gardner 632-9200 • 40 Fairmount Street, Fitchburg 343-5810 • 12 N. Main Street, Orange 544-2188